

Beleidsnota 2019-2024

Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking

Ingediend door de heer Jan Jambon,

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister
van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking

Inhoud

Inleiding	4
SD1. Een ambitieus en impactsvol Vlaams-Europees beleid	5
OD 1.1. Vlaanderen heeft een duidelijke visie op de EU en op EU-dossiers.....	5
OD 1.2. Vlaanderen weegt op de EU besluitvorming om zijn belangen te behartigen	5
OD 1.3. Een volwaardige, meer zelfstandige rol voor Vlaanderen binnen het Europees besluitvormingsproces.	7
OD 1.4. Het Europees besluitvormingsproces is beter gekend binnen de Vlaamse Overheid	8
OD 1.5. Een omvattend toekomstig partnerschap EU-VK dat rekening houdt met de Vlaamse belangen	8
OD 1.6. EU-regelgeving tijdig en correct omzetten.....	9
SD2. Een doorgedreven internationalisering van de Vlaamse economie.....	10
O.D 2.1. Eén strategie voor internationalisering hanteren, “Vlaanderen Versnelt!” verder uitvoeren	10
O.D 2.2. Vlaanderen wereldwijd beter positioneren als sterke en innovatieve economie .	11
2.2.1 Branding en marketing.....	11
2.2.2. Missies en wereldevenementen	13
2.2.3. Sensibilisering in Vlaanderen	14
2.2.4 Kennisopbouw is kritisch	14
2.2.5 Buitenlands netwerk.....	15
OD 2.3. Het Vlaams economisch en innovatief weefsel verder duurzaam internationaliseren via gespecialiseerde dienstverlening op maat	15
2.3.1 Vlaamse bedrijven.....	15
2.3.2 Buitenlandse investeerders	17
2.3.3 Innovatie-actoren (clusters, kennisinstellingen en SOC’s, en incubatoren/acceleratoren).....	17
2.3.4. Een nieuwe opdracht: internationale valorisatie van innovatie.	18
2.3.5 Een Vlaams economisch en diplomatiek netwerk in 100 plaatsen wereldwijd	19
2.3.6 Digitalisering	19
2.3.7. Ondernemen en Mensenrechten – duurzaam ondernemen	20

OD 2.4. Meer bereiken door samenwerking in een netwerk van partners	20
2.4.1 Samenwerking met overheidsactoren	20
2.4.2 Samenwerken met structurele en strategische partners	22
2.4.3. De link met de Europese Commissie verder versterken.....	23
2.4.4 Méér transparantie voor bedrijven	24
OD 2.5 Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie.....	25
2.5.1 Bedrijven aanzetten tot het aanboren van nieuwe markten.	25
2.5.2. Creëren van capaciteit bij ondernemersorganisaties voor internationalisering....	26
OD 2.6. Een ambitieus, modern en assertief handels- en investeringsbeleid dat bijdraagt tot duurzame groei.....	26
2.6.1. Een toekomstbestendig multilateraal handelssysteem	27
2.6.2. Marktoegang verbreden en verdiepen via evenwichtige handels- en investeringsakkoorden.....	27
2.6.3. Een gelijkjer mondiaal speelveld	28
2.6.4. Het internationaal en Europees handelsbeleid inzetten als een motor voor duurzame groei	29
SD3. Vlaanderen heeft sterke partners, zowel dicht bij huis als ver weg.....	31
OD 3.1 Vlaanderen heeft sterke banden met zijn buurlanden	31
OD 3.2 Vlaanderen vindt inspiratie in het Noorden.....	31
OD 3.3 Vlaanderen heeft sterke banden met gelijkgestemden.....	31
OD 3.4 Wereldwijde strategische partnerschappen	32
OD 3.5. Vlaanderen behartigt zijn belangen in het multilateraal kader	32
SD4. Een performante controle op de in-, uit-, en doorvoer van strategische goederen, draagt bij tot een veiligere wereld	34
OD 4.1. Een transparante Vlaamse exportcontrole	34
OD 4.2. Een effectieve controle en een coherent toezicht-en handhavingsbeleid	35
OD 4.3. Beste praktijken uitdragen en de Vlaamse belangen behartigen	35
SD5. Vlaanderen draagt doelgericht bij tot de aanpak van mondiale uitdagingen.....	36
OD 5.1: Vlaanderen draagt bij aan een innovatief landbouwbeleid en voedselzekerheid..	36
OD 5.2: Vlaanderen realiseert het recht op gezondheid en draagt bij aan seksuele en reproductieve gezondheid en -rechten.....	37
OD 5.3: Vlaanderen versterkt de welvaart en de toekomstkansen van kwetsbare bevolkingsgroepen in Noord- en Oost-Afrika.....	38

OD 5.4. Vlaanderen creëert welvaart, zelfredzaamheid en toekomstperspectief in haar partnerlanden door er economische ontwikkeling te stimuleren	38
OD 5.5. Vlaanderen steunt humanitaire actie als antwoord op de stijgende noden ten gevolge van conflicten en natuurrampen	39
OD 5.6. De Internationale ontwikkelingsagenda is verankerd in Vlaanderen	39
SD6. Vlaanderen toont internationale klimaatambitie door bij te dragen aan internationale klimaatfinanciering.....	40
OD 6.1. De Vlaamse Regering komt haar (financiële) internationale engagementen na op vlak van internationale klimaatfinanciering	40
SD7. Een sterke en coherente profilering van Vlaanderen in het buitenland	42
OD 7.1. Sterkere zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen op internationaal vlak	42
OD 7.2. Een sterke, flexibel inzetbare, Vlaamse diplomatie	43
SD8. De internationale en Europese mensenrechtenverdragen, worden wereldwijd beter nageleefd.....	44
OD 8.1. Vlaanderen draagt de waarden vervat in de mensenrechtenverdragen uit in zijn internationaal beleid	44
OD 8.2. Vlaamse bedrijven ondernemen op een internationaal maatschappelijk verantwoorde wijze	45
SD 9. Een coherent Vlaams buitenlands beleid door optimale samenwerking.....	46
OD 9.1. Samenhang en efficiëntie in internationaal optreden	46
OD 9.2. Een vernieuwd en werkbaar afsprakenkader.....	47

Inleiding

Als meest open economie ter wereld, sterke innovatiespeler en logistieke draaischijf van West-Europa, met 166 verschillende nationaliteiten en met zetels van internationale organisaties zoals de Europese Unie en de NAVO is Vlaanderen bij uitstek internationaal.

Internationale verdragen, EU-regelgeving, geopolitieke spanningen, handelsoorlogen, klimaatverandering, bedreigde mensenrechten en andere internationale uitdagingen hebben een directe en grote impact op de Vlaamse welvaart.

Vlaanderen functioneert binnen de internationale rechtsorde en moet die waar mogelijk actief en positief beïnvloeden. Als Vlaanderen haar rechtmatige belangen wil beschermen en bevorderen, dan moet zij plaats durven nemen in de 'cockpit' als er belangrijke beslissingen op internationaal vlak worden genomen. Samenwerking, onder meer met strategische regionale, federale en internationale partners, is in deze essentieel om de Vlaamse doelstellingen te halen.

De Vlaamse Regering zal dan ook voluit investeren in een ambitieus, impactsvol en coherent internationaal Vlaams beleid. Om de belangen, de welvaart en het welzijn van de Vlaamse burgers te behartigen. En om de concurrentiepositie van het Vlaams bedrijfsleven te verbeteren, Vlaanderen wereldwijd beter te positioneren als sterke kenniseconomie, en mee buitenlandse investeerders naar Vlaanderen te halen.

Het Vlaams internationaal beleid is dan ook het logische en levensnoodzakelijke verlengstuk van het eigen Vlaams beleid. Een beleid waarmee we willen excelleren. Veerkrachtig en creatief, want Vlaanderen is internationaal.

Het is onze ambitie dat Vlaanderen een onbetwiste referentie wordt in het Europa van de jaren twintig. Zowel economisch als maatschappelijk richten we onze blik naar het noorden en meten we ons met samenlevingen als Nederland en Scandinavië.

SD1. Een ambitieus en impactsvol Vlaams-Europees beleid

Voor de Vlaamse Regering is en blijft de Europese Unie (EU) de eerste en belangrijkste hefboom van het Vlaams buitenlands beleid. Met ons Vlaams buitenlands beleid willen we bijdragen aan een slagkrachtig Europese Unie, gedragen door haar burgers en die haar inwoners, organisaties en bedrijven ondersteunt.

OD 1.1. Vlaanderen heeft een duidelijke visie op de EU en op EU-dossiers

De EU bracht vrede, vooruitgang en welvaart op ons continent. Vlaanderen heeft daarom alle belang bij een slagkrachtige en gedragen Europese Unie die zich inhoudelijk richt op die bevoegdheden die zorgen voor een beter en sterker Europa dat meerwaarde biedt. We verwachten dat Europa verantwoordelijkheid opneemt, waar ze het verschil kan maken, en kiezen voor een Europa gebaseerd op subsidiariteit met respect voor de nationale en regionale bevoegdheden.

De visietekst van de Vlaamse Regering over de (toekomst van) de EU zal de komende regeerperiode ook als leidraad dienen voor de Vlaamse overheidsdiensten bij de inschatting van wetgevende en andere initiatieven.

In 2024 zit België de Raad van de Europese Unie voor. In een visiedocument 'Vlaanderen en de Europese Unie 2024' zal Vlaanderen de Europese dossiers bepalen waarop we tijdens dit Voorzitterschap willen inzetten en worden er afspraken gemaakt tussen de Vlaamse beleidsdomeinen onder mijn coördinatie.

Ik zal met respect voor de bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse regering voor de belangrijkste EU-dossiers politiek gedragen 'position papers' coördineren en uitwerken. Deze moeten onderhandelaars en administraties voldoende houvast bieden bij het vervullen van hun taken en hen helpen het standpunt tijdig en actief kenbaar te maken binnen de rest van de EU. Deze 'position papers' worden voorbereid in het nieuw op te richten politiek-ambtelijk overlegorgaan.

OD 1.2. Vlaanderen weegt op de EU besluitvorming om zijn belangen te behartigen

Om te wegen op de EU besluitvorming, moet Vlaanderen eensgezind optreden in Europese dossiers en actief partners zoeken om zijn belangen te verdedigen. We kijken daarbij in de eerste plaats naar de Benelux, de noordelijke Noordzeelanden en de Hanzelanden. Om een grotere impact te hebben op het Europese niveau, is het nodig dat de Vlaamse Regering een helder en gecoördineerd standpunt inneemt in de Europese dossiers die beleidsdomeinoverschrijdend zijn.

Aan de hand van het jaarlijkse werkprogramma van de Europese Commissie, bepaalt de Vlaamse regering de dossiers waarop de Vlaamse Regering prioritair wenst in te zetten. We formuleren duidelijk gearticuleerde en coherente Vlaamse standpunten omtrent Europese materies en communiceren deze standpunten doelgerichter binnen de daartoe bestemde fora.

Samen met mijn diensten zal ik met betrokkenheid van de inhoudelijke verantwoordelijke ministers en administraties volgende zaken voor mijn rekening nemen: de opvolging van, actieve deelname aan en beïnvloeding van de EU-besluitvorming over 1) algemene en buitenlandse zaken, 2) cohesie, 3) de (meerjaren)begroting, 4) handel, 5) Brexit, 6) strategische goederen, 7) ontwikkelingssamenwerking, 8) investeringen, 9) de coördinatie van het jaarlijks Europees semesterproces in EU-verband. Andere horizontale thema's die tijdens het verloop van de legislatuur actueel worden, zullen in overleg met de inhoudelijke ministers binnen de Vlaamse Regering afgestemd worden.

België dient als 'nettobetaler' aan de Uniebegroting te garanderen dat elke Euro uit de EU-begroting aantoonbare meerwaarde genereert en bijdraagt aan jobcreatie, de versterking van onze competitiviteit, duurzaamheid, hogere welvaart en de interregionale verschillen helpt te verkleinen. Vlaanderen steunt de shift, in lijn met de commissievoorstellen van mei 2018 in het MFK 2021-2027 richting O&O, verdieping van de interne markt, migratiebeheer, veiligheid en een slagkrachtig buitenlands beleid van de EU, en we wensen op dit elan verder te gaan voor zover de middelen voor landbouw en structuurfondsen voor Vlaanderen gevrijwaard blijven.

We onderhouden zelf rechtstreeks relaties in Europa en binnen de Europese instellingen. We leggen politieke contacten en bouwen een netwerk uit in alle EU-instellingen. We werken, samen met VLEVA, verder aan de uitbouw van het strategische netwerk van Vlamingen in de Europese instellingen en het netwerk met vertegenwoordigers van Europese (deel)staten bij de EU. Daarnaast vraag ik te onderzoeken hoe we onze Vlaamse positie binnen de Europese instellingen kunnen versterken. De attachés op de AAVREU worden gestimuleerd om hieraan actief mee te werken.

Om een grotere impact te hebben op het Europese niveau is het eveneens nodig om met andere Europese regio's en lidstaten partnerschappen aan te gaan. We gaan actief op zoek naar regio's en lidstaten en gaan partnerschappen aan om onze belangen op het Europese niveau te verdedigen. We sluiten hiertoe allianties af met andere deelstaten, lidstaten, samenwerkingsverbanden en topregio's zoals onder meer de Benelux, de noordelijke Noordzeelanden en de Hanzelanden.

Vlaanderen ijvert ervoor dat deelstaten in de EU die op een democratisch legitieme manier onafhankelijk worden, via een verkorte procedure lid kunnen zijn, wanneer ze dat verkiezen, van de Europese Unie.

De Vlaamse Regering vervult een voortrekkersrol op het gebied van het gebruik van het Nederlands binnen de EU-instellingen en verdedigt het belang van taaldiversiteit samen met Nederland. Want het Nederlands is een middelgrote taal in de Europese Unie.

OD 1.3. Een volwaardige, meer zelfstandige rol voor Vlaanderen binnen het Europees besluitvormingsproces.

De positie van Vlaanderen binnen de EU is uniek. Daarom zet de Vlaamse Regering haar buitenland-instrumentarium maximaal in om het EU-beleid proactief mee gestalte te geven. De Vlaamse Regering streeft naar een volwaardige en meer zelfstandige rol binnen het Europese besluitvormingsproces.

We investeren in de proactieve opvolging, actieve deelname aan en de beïnvloeding van het Europese besluitvormingsproces en benutten daarbij de nabijheid van de Europese instellingen in Brussel. Vlaanderen profileert zich binnen het Europees besluitvormingsproces als een competitieve, innovatieve, duurzame, handeldrijvende en sociale deelstaat.

Met het oog op het EU-Voorzitterschap in 2024 wordt in een tijdelijke personeelsversterking voorzien. Ik zal een coördinator voor het EU-Voorzitterschap aanstellen en er wordt een budget voorzien voor evenementen zodat Vlaanderen op EU-niveau in de kijker kan gezet worden, ook door middel van een afzonderlijk Vlaams activiteitenprogramma. Vlaanderen zal actief bijdragen aan het interfederale overleg tot het bepalen en opzetten van de agenda.

Een ambitieus Vlaams EU-beleid en het Voorzitterschap van de Raad van de EU in 2024 vragen een versterkte Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU (AAVREU). We blijven er daarom voor zorgen dat elk beleidsdomein minstens één ambtenaar detacheert naar de AAVREU. Ik zal inzetten op een verdere versterking van het profiel en het personeel van de AAVR EU.

We rapporteren waar mogelijk rechtstreeks aan de EU en vragen de EU om informatie zoveel als mogelijks steeds rechtstreeks aan Vlaanderen te bezorgen. Ik zal er bij de EU op aandringen om de eigen Vlaamse beleids-, begrotings- en operationele programma's zoveel als mogelijk afzonderlijk te beoordelen, evenals de landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees semester maximaal uit te splitsen op deelstaatniveau.

Bij de herziening van de toerbeurtregeling kiezen we voor het woordvoerderschap in die raadsformaties die dossiers behandelen waarop de Vlaamse Regering prioritair wenst in te zetten tijdens het Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2024.

Ik zal er op toezien dat de ministers van de Vlaamse Regering hun woordvoerderschap actief opnemen in de Raad van de Europese Unie. In geval van afwezigheid van een Vlaamse minister, proberen we waar mogelijk in eerste instantie binnen de Vlaamse Regering een vervanger te zoeken.

We voorzien ook in de gedegen voorbereiding van en tijdige betrokkenheid van relevante belanghebbenden bij Europese dossiers en ondersteunen daartoe VLEVA. Op die manier kunnen we meer en beter wegen op de Europese besluitvorming en korter op de bal spelen. We werken samen met VLEVA aan een verdere optimalisering van de informatieverbreiding en interactie tussen de EU, de lokale overheden en het middenveld.

OD 1.4. Het Europees besluitvormingsproces is beter gekend binnen de Vlaamse Overheid

Om een gedragen EU van onderen uit mee vorm te geven, is een sterkere bewustwording en EU-reflex van de Vlaamse overheid nodig. Om werk te maken van een sterkere Europese bewustwording zetten we in het kader van het nakende voorzitterschap van de Raad van de EU een vormingsprogramma op over de EU voor personeelsleden van de Vlaamse overheid.

We zetten in op zowel kortlopende als langlopende detacheringen van Vlaamse ambtenaren richting de Europese instellingen en ik geef het departement Buitenlandse Zaken de opdracht om in samenwerking met het Agentschap Overheidspersoneel en de vakdepartementen te bekijken hoe we een beleid voor internationale mobiliteit kunnen vormgeven binnen de Vlaamse Overheid.

We rapporteren over Europese ontwikkelingen die relevant zijn voor Vlaanderen en verspreiden deze rapportering naar belanghebbenden. We werken nauw samen met het Vlaams Parlement, voor wie we ons beschikbaar maken om toelichting te geven over de Vlaamse standpunten op Europese ministerraden.

OD 1.5. Een omvattend toekomstig partnerschap EU-VK dat rekening houdt met de Vlaamse belangen

Vlaanderen betreurt elke vorm van Brexit, in het bijzonder een 'no deal'-scenario. Eens het Verenigd Koninkrijk zich terugtrekt uit de Unie, met of zonder akkoord, zullen beiden op zoek moeten gaan naar een nieuwe onderlinge verhouding. Brexit verandert daarom drastisch de context waarbinnen de relaties tussen Vlaanderen en het VK zich ontplooiën en ontwikkelen. Als buurland heeft Vlaanderen alle belang bij een ambitieus en omvattend toekomstig partnerschap tussen de EU en VK. Ik zal daarom consequent pleiten voor een breed samenwerkingsakkoord.

Zo'n akkoord bestaat uit verschillende componenten. Het moet, ten eerste, maatregelen bevatten die Vlaams-Britse handel zo vlot mogelijk maakt. Dit betekent idealiter 0-tarieven, verregaande douanesamenwerking, de gewaarborgde toegang tot de Britse wateren voor onze Vlaamse vissers en zo weinig mogelijk niet-tarifaire handelsbarrières.

Ten tweede, gaat verregaande economische samenwerking met het VK voor Vlaanderen hand in hand met duidelijke en uitvoerbare afspraken met oog op het behouden van een gelijk speelveld met het VK. Zo vermijden we oneerlijke concurrentie en andere nadelen voor Vlaamse bedrijven. Ten derde, wil de Vlaamse regering ervoor ijveren dat het toekomstig samenwerkingskader met het VK ook afspraken bevat die samenwerking op een zo breed mogelijk aantal terreinen ondersteunt. Ik denk aan onderwijs, onderzoek, academische samenwerking, veiligheid, transport en energie. Op die manier kunnen we de toekomstige bilaterale samenwerking met Engeland, Schotland, Wales en Noord-Ierland maximaal vorm geven.

Welk partnerschap er in de toekomst ook wordt gesloten, het is duidelijk dat Vlaamse burgers en bedrijven geconfronteerd zullen worden met hinderpalen die vandaag door ons gedeeld EU-lidmaatschap niet bestaan. Dit is des te meer het geval mochten de onderhandelingen afspringen en de Unie en het VK er niet in slagen tot een onderhandelde terugtrekking te komen.

Zelfs bij een ordelijke terugtrekking, zal Brexit een nefaste impact hebben op Vlaanderen. Een ordelijke terugtrekking blijft prioritair. Ik neem me echter voor Vlaanderen verder *Brexit proof* te maken, ongeacht het scenario. De regering zal daarom de Brexit taskforce versterken om bedrijven en burgers te ondersteunen. Ik beschouw een goede voorbereiding als een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de Vlaamse regering, de Vlaamse bedrijven en de Vlamingen zelf. Tegelijk is er ook een verantwoordelijkheid van het federale niveau en de Europese Unie.

Ik pleit voor een Brexit-aanpassingsfonds op EU-niveau, dat moet helpen de negatieve socio-economische gevolgen van de Brexit tegen te gaan voor de meest getroffen EU regio's. Verder zal ik ervoor pleiten om het EU-Globaliseringsfonds te versoepelen, COSME te versterken, de 20% douane-inkomsten te behouden voor ons land en vraag ik tijdelijke flexibiliteit, zeker in het toepassen van de staatssteunregels.

OD 1.6. EU-regelgeving tijdig en correct omzetten

De Vlaamse Regering streeft naar een correcte en snelle omzetting en toepassing van Europese regelgeving. Bij de implementatie van EU-richtlijnen gaat Vlaanderen in het belang van ons economisch weefsel niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk ('no gold plating'-principe).

SD2. Een doorgedreven internationalisering van de Vlaamse economie

In Vlaanderen zijn 1 op de 3 jobs verbonden aan export. 40% van de jobs in de Vlaamse industrie is gecreëerd bij bedrijven van buitenlandse oorsprong, die in totaal 54% van de toegevoegde waarde creëren. Elke euro geïnvesteerd in exportondersteuning, levert 384 euro aan extra BBP op. De Vlaamse economie is de meest open economie in de wereld en is nauw verweven met de economieën van de buurlanden en van de wereld. Het staat buiten kijf dat internationalisering vitaal is voor Vlaanderen, en een krachtige motor is van groei en voor de welvaart van deze regio. Dat maakt ons sterker, maar nu en dan ook kwetsbaar voor schokken. Vlaamse exporteurs en investeerders opereren in een wereldeconomie die steeds volatieler wordt en waar protectionisme groeit. Bedrijven worden gedwongen om steeds nieuwe markten te zoeken, wat hen dan weer wapent tegen crisissen.

De toekomst tekent zich af door een meer doorgedreven digitalisering in alle sectoren, die tot interne transformaties maar ook nieuwe businessmodellen leidt. Innovaties ontstaan precies op de snijlijn van verschillende technologieën en leveren oplossingen op voor maatschappelijke uitdagingen. In Vlaanderen meer dan ooit, gezien de nabijheid en de verwevenheid van alle actoren in het ecosysteem: bedrijven, clusters, Strategische Onderzoekscentra (SOC's), overheden.

Hoog tijd dus om de strategie voor internationalisering van de Vlaamse economie nog breder te definiëren naar het volledige ecosysteem. Niet alleen de traditionele sectoren en actoren bedienen, maar intensiever gaan voor internationale vermarkting van innovatie.

Het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment & Trade/FIT) is en blijft de centrale actor voor het internationaliseren van de Vlaamse economie zowel in het binnen- als in het buitenland. Het werkt hiertoe nauw samen met het Vlaams Departement Buitenlandse Zaken en de vakdepartementen die actief zijn in economische zin, in het bijzonder met VLAIO.

O.D 2.1. Eén strategie voor internationalisering hanteren, "Vlaanderen Versnelt!" verder uitvoeren

Heel wat middenveldorganisaties, overheidsagentschappen, kennisinstellingen en clusters, steden en provincies, ... werken aan internationalisering. Om de concurrentiepositie van Vlaanderen te versterken, zijn inspanningen van alle actoren nodig, mits er transparant samengewerkt wordt aan één gemeenschappelijk doel. Versnipperd optreden is uit den boze. Immers, we willen een sterker imago van Vlaanderen in het buitenland en een sterker internationaal georiënteerd economisch weefsel in Vlaanderen.

FIT versterkt – als gespecialiseerd zelfstandig agentschap – zijn rol als centrale actor voor de internationalisering van de Vlaamse economie en voert de strategie Vlaanderen Versnelt! verder uit in samenwerking met partners.

Vlaanderen Versnelt! werd als internationaliseringsstrategie in co-creatie met meer dan 300 bedrijven en partners uit de bedrijfswereld uitgewerkt in 2016-2018. De centrale vraag was: “Welke inspanning moeten alle actoren gezamenlijk leveren om de internationalisering van de Vlaamse economie te versnellen?” Door krachten te bundelen renderen de inspanningen immers beter.

De doelstellingen uit de strategie zijn ook de basis voor deze regeerperiode:

- Minder belemmeringen voor bedrijven die internationaliseren
- Meer bedrijven doen internationaliseren en meer bedrijven hier verankeren
- Vlaanderens internationale positie versterken in 5 domeinen (Life Sciences & Health, Food, Smart Logistics, Solution Driven Engineering & Technology, Sustainable Resources, Materials & Chemistry)

De internationaliseringsstrategie voor de Vlaamse economie – “Vlaanderen Versnelt” - moet, na de strategie- en conceptfase, de volgende vijf jaar actief uitgerold worden onder meer d.m.v. de inzet van nieuw ontwikkelde marketingtools

Het agentschap heeft bij de entiteit EFRO van het VLAIO een aanvraag ingediend om via Europese structuurfondsmiddelen te investeren in een verbeterde dienstverlening, kennisopbouw en strategie in 2020-2021.

In 2021 zal een derde editie van de Flanders International Economic Summit plaats vinden, waar FIT en VLAIO voor een groot publiek van ondernemers, ondernemersorganisaties, overheden, kennisinstellingen en clusters het belang van internationalisering in de kijker zetten.

O.D 2.2. Vlaanderen wereldwijd beter positioneren als sterke en innovatieve economie

2.2.1 Branding en marketing

Dat Vlaanderen unieke troeven heeft als investeringslocatie, als leverancier van sterke producten, diensten en oplossingen, als samenwerkingspartner in innovatie, ... dat staat buiten kijf. Alleen, het is nóg niet genoeg gekend in het buitenland. Het merk Vlaanderen scoort internationaal niet sterk genoeg.

Vlaamse bedrijven ondervinden de concurrentie van landen met een sterkere reputatie, ondanks het feit dat we in Vlaanderen zeker niet moeten onderdoen voor landen die wel geassocieerd worden met innovatie en technologie, zoals Duitsland en de VS. Zelf merken we dit ook als we via het Vlaams economisch diplomatiek netwerk wereldwijd aan prospectie doen. Vaak horen we dat, eenmaal buitenlandse partners in Vlaanderen zijn geweest, ze vinden dat we meer moeten uitpakken met onze unieke sterktes.

Een sterkere reputatie van Vlaanderen in het buitenland is broodnodig. Het is de noodzakelijke voorwaarde om Vlaanderen, Vlaamse producten, diensten en kennis internationaal in de markt te kunnen zetten, door ze te koppelen aan een overkoepelende *brand*. Een verbeterde reputatie van Vlaanderen met associaties naar de innovatieve sectoren waar we goed in zijn moet de concurrentiepositie van onze Vlaamse bedrijven ondersteunen. Het is de noodzakelijke hefboom voor méér contracten voor Vlaamse bedrijven, méér investeringen, méér interesse van buitenlandse partners voor samenwerking met Vlaamse bedrijven, clusters, kennisinstellingen, ...

Net zoals reputatiemanagement cruciaal is om toeristen naar Vlaanderen te halen, is het cruciaal voor de internationalisering van de economie.

Reputatiemanagement moet echter doorgedreven zijn en vraagt samenwerking én de nodige middelen om effectief te zijn.

2.2.1.1. Branding toolkit over de expertise van Vlaanderen "Generously Efficient"

Binnen het budgettaire beschikbare kader voor branding en marketing Vlaanderen Versnelt! (www.vlaanderenversnelt.be) kunnen we werken met de branding toolkit onder de slogan "Generously Efficient", die in 2018-2019 met EFRO-middelen is uitgewerkt voor de 5 domeinen Life Sciences & Health, Food, Smart Logistics, Solution Driven Engineering & Technology, Sustainable Resources, Materials & Chemistry. Aan de basis liggen de USP's die bedrijven en experts voor elk domein hebben gedefinieerd, m.a.w. waarin we ons écht internationaal onderscheiden.

Het doel van deze toolkit is dat elke actor in Vlaanderen het materiaal gebruikt ter ondersteuning van zijn eigen marketing. Zo zullen de individuele inspanningen elkaar versterken en daarom is de toolkit volledig publiek. Ik roep alle actoren in Vlaanderen om deze tools volop te gebruiken, en vraag aan FIT dat het in 2020 nog extra communicatie-acties lanceert om bedrijven en organisaties aan te sporen de branding tools te gebruiken.

Deze branding van Vlaanderen als innovatief ecosysteem is bottom up uitgewerkt in samenwerking met bedrijven, ondernemersorganisaties, clusters en SOC's. Het is een stevige basis gericht op een buitenlandse doelgroep van bedrijven, kennisinstellingen, clusters en financiers. In verhouding tot de middelen zou de branding nog dieper uitgewerkt en ingezet kunnen worden om meer zichtbaarheid voor Vlaanderen te creëren op wereldevenementen, op gespecialiseerde evenementen, en via zeer gerichte social media campagnes.

2.2.1.2. Gerichte marketing van Vlaanderen als investeringslocatie

Uiteraard ligt er een heel bijzondere focus op de gerichte marketing van Vlaanderen als investeringslocatie. Dit is een van de kernopdrachten van FIT. Vlaanderen moet in het buitenland gekend zijn als een open economie en poort naar Europa, met performante bedrijven, toponderzoeksinstellingen, vernieuwende clusters, logistieke troeven, talentvolle en goed opgeleide mensen, en als een plaats waar het goed is om leven.

2.2.1.3. Internationale communicatie Vlaanderen 'State of the Art'

De profilering van Vlaanderen als een innovatieve topregio op technisch/technologisch vlak gaat ook hand in hand met de internationale promotie van Vlaanderen als een topregio inzake cultuur, design, mode, architectuur, literatuur, sport, zorg en toerisme. Onder coördinatie van het departement Buitenlandse Zaken, stemmen FIT, Toerisme Vlaanderen, Sport Vlaanderen, WVG en CJM, hun activiteiten onder elkaar af. Zij werken daarom optimaal samen en genereren sterke synergiën.

2.2.2. Missies en wereldevenementen

Missies en wereldevenementen genereren aandacht en zichtbaarheid in het ontvangende land en daarbuiten. Economische missies op hoog niveau openen deuren. Deze missies georganiseerd door Flanders Investment & Trade zijn van groot belang voor Vlaamse exporterende bedrijven en voor het aantrekken van buitenlandse investeringen. De Staatsbezoeken en de Belgian Economic Missions van het Agentschap Buitenlandse Handel zijn hieraan aanvullend.

Wereldevenementen als de Wereldexpo in Dubai en het Wereld Economisch Forum (WEF) in 2020 zijn ideale momenten om contacten te organiseren met buitenlandse ondernemers en de reputatie van Vlaanderen te versterken.

Ik zal daarom enkele economische missies leiden. In 2020 is dat alvast naar Davos.

Samen met VLAIO heeft FIT in oktober de jaarlijkse TCI conferentie georganiseerd, met de bedoeling de Vlaamse clusters in beeld te brengen bij de toonaangevende clustervertegenwoordigers wereldwijd en samenwerkingsverbanden met onze technologische clusters te stimuleren. FIT moet bekijken hoe het deze samenwerking met buitenlandse clusters verder kan stimuleren.

2.2.3. Sensibilisering in Vlaanderen

Ook voor een Vlaams publiek is het belangrijk te weten wat onze troeven zijn, en hoe belangrijk internationalisering is voor de Vlaamse economie, voor jobs en voor welvaart.

Ik vraag aan Flanders Investment & Trade om dit verder in de verf te zetten. De uitreiking van de exportprijs 'Leeuw van de Export' bereikt een uitgebreid publiek en genereert media-aandacht voor het belang van export en internationalisering. De bekroonde bedrijven zijn belangrijke rolmodellen voor andere bedrijven. De uitreiking van de jaarlijkse Invest Trophy onderstreept van weer het belang van buitenlands bedrijven voor Vlaanderen.

2.2.4 Kennisopbouw is kritisch

Kennis is een van de belangrijkste bouwstenen voor internationalisering van bedrijven en om Vlaanderen in het buitenland gericht op de kaart te zetten.

FIT-medewerkers in binnen- en buitenland bouwen de kennis over buitenlandse economische situaties, relaties, tendensen en opportuniteiten op, verwerken en verspreiden ze op grote schaal.

Kennis over de sterktes van Vlaanderen in de bedrijven, in de clusters, bij de kennisinstellingen, ...moet dan weer omgezet worden in marketingargumenten gericht op het buitenland. Deze kennis zit verspreid bij verschillende actoren (overheid, SOC's, federaties, clusters, bedrijven, ...), wat logisch is. FIT heeft de expertise om er marketingargumenten mee op te bouwen.

Om een goede doorstroming van deze kennis naar FIT te realiseren is een nauwe samenwerking met VLAIO en structurele partners nodig.

2.2.5 Buitenlands netwerk

Ten slotte is het netwerk van Economisch Vertegenwoordigers/diplomaten en Technologieattachés van FIT een cruciale schakel in de positionering van Vlaanderen in het buitenland. Dagelijks bouwen ze wereldwijd een relevant netwerk op om de belangen van Vlaanderen verdedigen en Vlaanderen te promoten, te prospecteren, en contacten te faciliteren tussen Vlaamse en buitenlandse bedrijven en actoren. Onder OD 2.3 volgt meer toelichting hierover.

OD 2.3. Het Vlaams economisch en innovatief weefsel verder duurzaam internationaliseren via gespecialiseerde dienstverlening op maat

In een volatiele wereldeconomie en in tijden van transformatie verdienen bedrijven die internationaal actief (willen) zijn de volle kwalitatieve ondersteuning van Flanders Investment & Trade. Als export- en investeringsagentschap staat FIT zeer dicht bij zijn klanten én dicht bij de markt, waardoor het snel op nieuwe noden kan inspelen.

2.3.1 Vlaamse bedrijven

Om competitief te blijven, hebben KMO's nood aan de juiste contacten en snelle en betrouwbare informatie die onmiddellijk bruikbaar is.

De dienstverlening aan bedrijven staat bij FIT centraal, en dat moet zo blijven. Het agentschap heeft een sterke vraaggedreven en flexibele werking ten aanzien van Vlaamse bedrijven. De drempels naar dienstverlening van FIT zijn laag en de lijnen tussen binnenland en buitenland in het netwerk van FIT zijn kort.

Expertise is de grootste troef: de taal van de klant spreken in binnen- en buitenland en opgebouwde knowhow in begeleiding van bedrijven blijven inzetten.

2.3.1.1. Meer specialisatie nodig in het binnenlands en buitenlands netwerk

FIT zet zijn binnenlands en buitenlands netwerk in om relevante kennis over buitenlandse markten op te bouwen en te ontsluiten, om groepsacties zoals zakenreizen en beursdeelnames te organiseren die de drempels voor prospectie en netwerking in het buitenland faciliteren. Individuele begeleiding van bedrijven speelt dan weer in op de stijgende vraag naar maatwerk en specialisatie, die blijkt uit de klantentevredenheidsenquête in 2018 .

Deze enquête toont ook aan hoe belangrijk persoonlijk contact is met de adviseurs internationaal ondernemen. Om bedrijven nog beter van dienst te zijn, zullen zij nog nauwer samenwerken met VLAIO en de vzw bedrijfstrajecten.

2.3.1.2. Digitalisering bedrijven

Bedrijven moeten digitalisering dringend integreren in hun businessmodellen, zo niet zijn ze verloren in de internationale concurrentiestrijd. Digitale transformatie dringt zich op, in alle bedrijven en sectoren. Naast de bestaande dienstverlening aan alle types Vlaamse bedrijven, moet FIT verder inspelen op de groei van het aantal bedrijven met hoge digitale component, en start-ups en scale-ups met overwegend data-gedreven businessmodellen, die vaak andere noden hebben qua kennis en begeleiding.

2.3.1.3. Differentiatie exportmarkten is cruciaal

Proactief spoort het Vlaams economisch diplomatiek netwerk dagelijks wereldwijd opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven en sectoren op. In de wereldwijde economische context van vandaag, moeten exporteurs immers meer dan ooit risico's spreiden en voldoende differentiëren in hun exportmarkten. De Brexit toont aan hoe belangrijk dit is. FIT zal dan ook in 2020 voluit verder bedrijven informeren over hoe ze zich kunnen voorbereiden op de Brexit, en over hoe belangrijk differentiatie van exportmarkten is.

Intra-Europese handel is belangrijk voor Vlaamse bedrijven, maar toch moet een beleid gevoerd worden om export te stimuleren naar landen waar de grootste groei zich voordoet. Als exportagentschap is FIT de betrouwbare gids voor bedrijven in die zoektocht.

2.3.1.4. Vrijhandelsakkoorden

Ook dankzij vrijhandelsakkoorden groeien opportuniteiten buiten de EU. Hiervoor is een efficiënt handels- en investeringsbeleid nodig (zie verder onder OD 2.6.3.)

Bedrijven zien echter een vrijhandelsakkoord nog te weinig als een opportuniteit, en bijgevolg geven ze geen prioriteit aan deze landen, of maken ze nog te weinig gebruik van het geldende preferentieel tarief. Zo laten ze winst liggen. Net als de Europese Commissie, pleit ik voor meer aandacht naar de implementatie van de Europese vrijhandels-, partnerschaps- en associatieakkoorden en vraag dat FIT Vlaamse bedrijven aanspoort om maximaal gebruik te maken van de voordelen van deze akkoorden.

2.3.2 Buitenlandse investeerders

De internationale concurrentie voor het binnenhalen van directe buitenlandse investeringen is bikkelhard. De zoektocht naar potentiële investeerders moet steeds meer gefocust gebeuren. Vlaanderen bij buitenlandse bedrijven met internationale groeiplannen op de shortlist krijgen, is de uitdaging. Dat vraagt om een continue prospectie in het buitenland naar bedrijven voor wie Vlaanderen met zijn unieke sterktes, zijn weefsel van bedrijven, onderzoekscentra, clusters, een interessante business case kan zijn.

2.3.2.1. Meer maatwerk en specialisatie

In het aantrekken van buitenlandse investeerders is er m.a.w. ook een steeds grotere vraag naar maatwerk en specialisatie. Investeringsdossiers worden complexer. Dit vraagt een sterkere specialisatie van FIT in het binnenland, in het buitenlands netwerk van Economisch Vertegenwoordigers/diplomaten en Technologieattachés, en meer samenwerking met partners.

Meer dan ooit is het belangrijk dat FIT in Vlaanderen zijn rol opneemt als investeringscoördinator in investeringsdossiers waar meerdere partijen betrokken zijn, en via de Welcome Teams. Ik verwijs hiervoor naar 2.4.2.

2.3.2.2. Ondernemersloket voor buitenlandse investeerders

FIT zal zijn rol als investeringscoördinator nog versterken door op te treden als juridisch erkend specifiek ondernemersloket. Er is nood aan een overheid die meedenkt in functie van het investeringsdossier en die zich bewust is van de concurrentiestrijd om de investering in Vlaanderen te laten landen, en niet te verliezen aan een buurland. Het is belangrijk om administratieve processen die - voor een buitenlandse investeerder die nog niet in Vlaanderen aanwezig is – als belemmerend gezien worden, beter te stroomlijnen. FIT maakt in 2020 hiervoor een uitvoeringsplan op en zet de eerste stappen in de realisatie van deze doelstelling.

2.3.3 Innovatie-actoren (clusters, kennisinstellingen en SOC's, en incubatoren/acceleratoren)

Zowel in de strategie voor export als in de strategie voor het aantrekken van buitenlandse investeringen speelt het landschap van clusters en van start-ups en scale-ups, incubatoren en acceleratoren een grote rol.

Het Vlaamse clusterbeleid is performant en klaar voor meer internationalisering, met name contacten met buitenlandse clusters en een sterkere inbedding in het internationale innovatieve ecosysteem. De Vlaamse clusters zijn bovendien een belangrijk element in de branding van Vlaanderen als investeringslocatie, net zoals buitenlandse bedrijven cruciaal zijn om Vlaamse clusters te versterken en te laten groeien.

Kennisinstellingen en Strategische Onderzoekscentra zijn zowel de motor van innovatie die internationaal vermarkt kan worden als aantrekkingspolen voor buitenlandse investeerders. FIT werkt al heel nauw met hen samen en zal bekijken hoe de samenwerking nog sterker kan voor internationale valorisatie van innovatie.

Incubatoren en acceleratoren huisvesten vele bedrijven met internationaal potentieel. Buitenlandse scale-ups zijn dan weer potentieel interessante investeerders. Hoewel deze O&O intensieve bedrijven eerder klein zijn, toch hebben ze enorm groeipotentieel in Vlaanderen en herlokaliseren ze minder snel.

2.3.4. Een nieuwe opdracht: internationale valorisatie van innovatie

Uit wat hierboven beschreven is, blijkt de uitdaging om internationalisering te betrekken op het volledige economische en innovatieve ecosysteem van Vlaanderen. Vlaanderen excelleert momenteel in expertise en in oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen maar mist een sterke integratie in internationale netwerken. Om écht te excelleren, moeten we deze kloof dichten, zowel buiten Europa als binnen Europa. Zonder internationale focus kan economisch en innovatief Vlaanderen nooit zijn volledig potentieel ontwikkelen. Om – zoals VARIO suggereert – in de RIS top 5 van de meest innovatieve regio's van Europa te behoren, moet Vlaanderen een tandje bijsteken. Andere Europese landen hebben de kaart getrokken van 'Science en Technology Offices', en daar neemt Vlaanderen een voorbeeld aan. Het samenwerkingsakkoord tussen FIT en VLAIO zal naderbepalen hoe deze nieuwe opdracht uitgevoerd wordt.

Naast de extra investeringen van de Vlaamse overheid in O&O, doet FIT bijkomende inspanningen om deze kennis en producten nog sterker internationaal te vermarkten en bekend te maken, en kan het hiervoor een beroep doen op het Hermes fonds.

2.3.5 Een Vlaams economisch en diplomatiek netwerk in 100 plaatsen wereldwijd

FIT heeft een wereldwijde economische vertegenwoordiging, net zoals export- en investeringsagentschappen van andere landen. De bevoegdheid voor export- en investeringspromotie is in België immers volledig overgedragen aan de gewesten, en via het samenwerkingsakkoord met de federale overheid kunnen de gewesten eigen diplomaten uitzenden (wat in geen enkele andere Europese regio het geval is.) Dit is een competitief voordeel voor Vlaanderen.

FIT heeft momenteel een gediversifieerd netwerk van eigen kantoren met Economisch vertegenwoordigers/diplomaten en Technologieattachés, FIT-antennes door contracten met private spelers, of samenwerking met de andere gewesten op 100 plaatsen in de wereld. Er zijn vertegenwoordigingen in zowel mature markten als in opkomende en snelgroeiende markten in de landen die de meeste opportuniteiten bieden. De expertise binnen de vertegenwoordiging in die 100 plaatsen is divers, afhankelijk van of die landen de meeste kansen bieden voor export dan wel voor investpromotie of technologische samenwerking. FIT blijft investeren in een voldoende groot, stabiel en performant buitenlands netwerk dat tegemoet kan komen aan de verwachtingen van het stijgend aantal sterk geïndividualiseerde vragen van de bedrijven.

2.3.5.1. Science & Technology Offices in het buitenlands netwerk

Om meer op maat te kunnen werken voor nieuwe types bedrijven en innovatie-actoren, om méér investeerders te kunnen aantrekken, technologische samenwerking te faciliteren, en om innovatief Vlaanderen nog sterker op de kaart te zetten, moet er meer specialisatie komen in het netwerk. FIT zal extra middelen inzetten om Vlaamse Science & Technology offices te kunnen uitbouwen met meer Technologieattachés en gespecialiseerde medewerkers, en zijn werking in functie daarvan te versterken.

Ik geef FIT de opdracht om met alle relevante partners in het ondernemers- en innovatielandschap overleggen over doelstellingen, locaties en een goede werking van de S&T offices in functie van een roadmap (tegen de zomer 2020), om daarna over te gaan tot aanwerving.

2.3.6 Digitalisering

Om zijn prospectie te versterken en middelen efficiënter te kunnen inzetten voor een kwalitatieve dienstverlening moet FIT investeren in nog verdere digitalisering, big data-projecten en Artificiële Intelligentie voor zowel interne werking als in contacten met klanten. Het agentschap werkt daarvoor o.a. samen met VLAIO.

Voor 2020 en 2021 heeft FIT een aanvraag ingediend bij de entiteit EFRO van het VLAIO om dit deels mee te laten ondersteunen met Europese middelen, met name voor de ontwikkeling. Wellicht zijn daarna nog investeringen nodig.

2.3.7. Ondernemen en Mensenrechten – duurzaam ondernemen

Bedrijven zetten in op duurzaamheid om maatschappelijk relevant te blijven. Daarom moeten ze de weg kennen in de veelheid van internationale codes, richtlijnen en informatiebronnen over duurzaamheid en duurzaam ondernemen. De duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN en de specifieke kaders over ondernemen en mensenrechten vormen hiervoor een belangrijk kader.

FIT zet, samen andere betrokken agentschappen en departementen, bedrijven ertoe aan om de mensenrechten te eerbiedigen en informeert bedrijven over duurzaamheid op internationale schaal. Ook waardig werk in internationale productie- en distributieketens is daarbij een belangrijk aandachtspunt. (Zie ook SD 7).

OD 2.4. Meer bereiken door samenwerking in een netwerk van partners

In een goede samenwerking tussen partners realiseert men beter de doelstellingen. Samenwerken aan hetzelfde doel betekent afspraken maken, expertise koppelen, capaciteit samenleggen, meer bedrijven bereiken, en de beschikbare middelen efficiënter inzetten of kosten delen. Daarvoor zijn goede afspraken en vertrouwen nodig. Het model van partnerschappen vanuit gelijkwaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid, en op basis van complementariteit, is de goede weg.

2.4.1 Samenwerking met overheidsactoren

2.4.1.1. Samenwerking tussen Vlaamse overheidsactoren

Voor de uitvoering van de beleidsdoelstellingen inzake internationalisering van de economie werkt FIT optimaal samen met entiteiten van de Vlaamse Overheid.

Er is een intense samenwerking met het departement Buitenlandse Zaken voor buitenlands beleid, handelsbeleid, ondernemen en mensenrechten, Vlaamse (deelname aan) missies, strategische goederen, PS4D (Private Sector For Development), enz. In de buitenlandse vertegenwoordigingen versterken de AAVR, de Economisch Vertegenwoordigers en Technologieattachés elkaar in hun diplomatieke opdracht en in de positionering van Vlaanderen, elk vanuit hun specifieke opdracht. Dat is vastgelegd in onderlinge afspraken.

FIT vervult ook in het buitenland de rol van centrale actor voor internationalisering van de economie door middel van economische diplomatie.

Het departement Buitenlandse Zaken, Flanders Investment & Trade en Toerisme Vlaanderen hebben personeelsleden in het buitenland en bewaken gezamenlijk hun specifieke belangen binnen het Vlaamse personeelsbeleid. De 3 entiteiten bundelen de krachten in de dienstverlening aan het personeel in het buitenland via het samenwerkingsverband EBN (Expertisecentrum Buitenlands Netwerk) bij FIT.

Met VLAIO werkt FIT al sinds vele jaren heel nauw samen in het proces van het aantrekken van investeringen en voor retentie van bedrijven van buitenlandse oorsprong in Vlaanderen. Ten aanzien van Vlaamse bedrijven werken de front offices van beide agentschappen goed samen. Ook op het vlak van internationalisering van clusters en van start-ups en scale-ups, en ondersteunende data-projecten, liggen er nog vele mogelijkheden voor verdere samenwerking.

De samenwerking tussen beide agentschappen zal nog meer in detail worden gedefinieerd in een nieuw samenwerkingsprotocol.

Andere agentschappen en departementen zoals MOW, Omgeving, FITA, EWI, WSE, VLIR en PMV zijn belangrijke partners voor FIT: in het kader van missies en de branding van Vlaanderen, voor kennisopbouw en voor begeleiding van bedrijven en investeerders.

Ministers en leidend ambtenaren kunnen naast het departement BuZa ook op FIT een beroep doen voor ondersteuning van hun buitenlandse missies, bijvoorbeeld in landen waar geen AAVR is.

2.4.1.2. Samenwerking met andere gewesten en de federale overheid.

Vlaanderen zet in op Interregionale en interfederale samenwerking. In de samenwerking met de federale overheid en andere gewesten streven we efficiëntie na. Dat stelt Vlaanderen in staat om zijn beleid optimaal uit te voeren en te versterken door de samenwerking.

In de samenwerking met de federale overheid staat de bevoegdheidsverdeling centraal zodat we de Vlaamse bevoegdheden maximaal kunnen uitoefenen. Op het vlak van buitenlandse handel en het aantrekken van investeringen heeft de federale overheid een ondersteunende rol. In de heronderhandeling van de samenwerkingsakkoorden zijn strikte afspraken over economische diplomatie nodig. We pleiten voor een hogere rang op de diplomatieke lijst voor de diplomaten in dienst van FIT, Vlaams Economische Vertegenwoordigers en Technologieattachés. Deze hogere rang is nodig om deel te kunnen uitmaken van een netwerk van high level contacten, en zo hun opdrachten ten volle te kunnen uitvoeren. Ik verwijs hier ook naar O.D 9.2.

In het belang van het Vlaams buitenlands beleid en de Vlaamse economie en bedrijven, moeten (kosten)efficiëntie en een goede werkrelatie centraal staan.

We brengen de knelpunten die investeerders ondervinden, en die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen, onder de aandacht op het politieke niveau.

Bovendien moet in de samenwerking met onder andere het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV), de douane, ... prioriteit gegeven worden aan het wegwerken van knelpunten voor Vlaamse exporteurs op buitenlandse markten.

De gewesten financieren deels het Agentschap Buitenlandse Handel en zijn in de Raad van Bestuur vertegenwoordigd. Het Agentschap staat in voor de coördinatie van de Prinselijke missies en de federale overheid doet ook een beroep op het agentschap voor de organisatie van staatsbezoeken.

Als gevolg van de zesde staatshervorming heeft Vlaanderen een sterkere vertegenwoordiging in de Raden van Bestuur van Delcredere en Finexpo, waardoor het nog meer zal ijveren voor een goede besteding van de middelen, en dit instrument nog beter zal inzetten ten behoeve van Vlaamse bedrijven en KMO's.

De goede samenwerking tussen de exportagentschappen FIT, Awex en Hub.brussels is een meerwaarde voor Vlaamse bedrijven in dienstverlening en gezamenlijke acties, en betekent een versterking van het buitenlandse netwerk. De agentschappen treden gezamenlijk op in de samenwerking met de federale overheid.

2.4.2 Samenwerken met structurele en strategische partners

De internationaliseringsstrategie Vlaanderen Versnelt! was de basis voor het opzetten van een netwerk van structurele en strategische partners voor FIT. Krachten bundelen met ondernemersorganisaties, clusters en SOC's is de juiste keuze om een gepaste ondersteuning te kunnen bieden aan alle types van bedrijven, om méér buitenlandse investeerders aan te trekken en samenwerking met buitenlandse partners te stimuleren.

FIT heeft sinds 2017 partnerschappen (met financiering) met 17 structurele partners. Hierin leggen beide partijen hun expertise samen voor een scherp gemeenschappelijk doel, en dat blijkt de juiste keuze. Samen de strategie Vlaanderen Versnelt! uitvoeren en complementair werken aan de dienstverlening van FIT zorgt voor een schaalvergroting in het bereiken van bedrijven. Samenwerking in kennisopbouw zorgt voor het versterken van elkaar als partners.

Met de speerpuntclusters werkt FIT samen via de clusterpacten, en met SOC's zijn partnerschappen afgesloten. Hieraan is geen financiering verbonden. Hoewel met vele van deze organisaties al een jarenlange samenwerking bestaat, zijn FIT en deze organisaties in de afgelopen jaren meer naar elkaar toegegroeid naar een meer strategische samenwerking.

De partnerschappen zijn ondertussen een excellente voedingsbodem geweest voor meer synergie, meer 'shared vision' en gezamenlijk strategie bepalen, en voor een efficiëntere inzet van middelen. Alle partners ontdekken gaandeweg nog meer mogelijkheden voor samenwerking, en de vraag naar méér is unaniem.

Specifiek voor het aantrekken van investeringen zijn Welcome Teams opgericht voor enkele sectoren (ICT, Chemie, Life Sciences) Het doel van deze teams van sectorspecialisten is om kandidaat-investeerders snel en accuraat antwoorden te geven op hun vragen, wat cruciaal is in de beginfase van een investeringsproces. De werking van deze teams wordt unaniem positief geëvalueerd.

In zijn rol als centrale actor voor internationalisering van de economie en als investeringscoördinator werkt FIT verder aan deze netwerkaanpak.

2.4.3. De link met de Europese Commissie verder versterken

De impact van de Europese Commissie op het beleid voor internationalisering van de economie wordt steeds groter en heel wat Europese initiatieven zijn nuttig voor Vlaamse bedrijven en investeerders. Daarom is het van groot belang om binnen de Commissie goede relaties te kunnen uitbouwen. FIT zal vertegenwoordigd blijven op de AAVREU met een Vlaams Economisch Vertegenwoordiger.

Ik vraag dat FIT de werking van het zopas opgericht ETPO-A, een vereniging van European Trade Promotion Agencies, verder uit te bouwen, met het doel om te pleiten voor meer synergie tussen het beleid van DG Grow en de agentschappen, en voor meer gezamenlijke acties van deze Europese spelers.

FIT en VLAIO vormen samen het consortium EEN (Enterprise Europe Network) van Vlaanderen, dat opereert in een netwerk van Europese partnerorganisaties. De dienstverlening en acties van EEN sluiten naadloos aan bij die van FIT en zorgen voor efficiëntiewinsten. Er liggen in de toekomst nog meer mogelijkheden (o.a. in het matchen van bedrijven voor Europese projecten, financiering van bedrijven, Brexit etc.).

2.4.4 Méér transparantie voor bedrijven

Als resultaat van een van de doelstellingen in Vlaanderen Versnelt! heeft FIT het platform www.veroverdewereld.be gecreëerd. Op veroverdewereld.be vinden bedrijven nu in één oogopslag wie wat organiseert en waar ze kunnen aan deelnemen. Aan de basis lag de vaststelling dat bedrijven door het bos de bomen niet meer zagen in de veelheid van actoren die acties organiseren voor internationaliserend Vlaanderen.

Organisatoren kunnen hun acties beter op elkaar afstemmen, en werken aan een meer tijdige en geïntegreerde planning, die de reputatie van Vlaanderen in het buitenland ten goede komt.

In een mededeling aan de VR van 5 april 2019 is een oproep gelanceerd aan alle overheidsactoren om dit platform te gebruiken en te promoten. Het is namelijk belangrijk dat in dit centraal overzicht ook de missies of andere activiteiten met een economisch internationale focus van Vlaamse ministers, departementen, provincies en steden zijn opgenomen. We willen immers streven naar een maximale transparantie en het potentieel voor synergie vergroten. Als we in het buitenland met één stem willen spreken dan moeten we van alle gelegenheden gebruik maken om de banden te versterken en samen aan een goed imago te bouwen.

Verder werkt FIT nauw samen met VLAIO en andere entiteiten aan het 'e-loket voor ondernemers', waar ondernemers alle overheidsmaatregelen kunnen aanvragen en opvolgen (subsidies, vergunningen, premies, fiscale maatregelen, ...)

Deze online platformen zijn onlosmakelijk verbonden met de aanwezigheid van het binnenlands netwerk van FIT dat heel dicht bij de bedrijven staat, en ondernemers snel wegwijs maakt en aan de juiste informatie, contacten en ondersteuning helpt.

Ook het feit dat FIT juridisch een ondernemersloket zal worden voor buitenlandse investeerders, zal bijdragen tot méér transparantie voor deze investeerders. (*zie hierboven onder 2.2.3*)

Ten slotte is de Exportbeurs die FIT tweejaarlijks organiseert een zeer belangrijke instrument voor méér transparantie voor Vlaamse bedrijven. Op dit driedaagse evenement kunnen exporteurs alle economisch vertegenwoordigers – diplomaten en Technologieattachés van FIT individueel spreken, en vinden ze in het beursgedeelte heel wat private dienstverleners en ondernemersorganisaties met een aanbod voor exporteurs.

OD 2.5 Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie

2.5.1 Bedrijven aanzetten tot het aanboren van nieuwe markten

2.5.1.1. Financiële stimuli

FIT zet een gericht budget in voor financiële stimuli die bedrijven aanzet om nieuwe markten aan te boren en nieuwe opportuniteiten te zoeken. Uit tevredenheidsenquêtes van FIT blijkt dat deze doelstelling wel degelijk gehaald wordt. Prospecteren in het buitenland en exporteren kost geld, en de subsidies helpen de financiële drempel hiertoe verlagen. 42% van de respondenten van de FIT-tevredenheidsenquête geeft aan dat de subsidie van wezenlijk belang is voor hun projecten.

Binnen deze subsidie is er een vlot toegankelijk generiek luik met 4 drempelverlagende steuntypes, en een luik 'internationaal maatwerk' om flexibel en vraaggericht te kunnen inspelen op projecten van ondernemingen en andere doelgroepen in groei landen en opkomende economieën. Deze subsidie is veruit het meest bevroegde steunsysteem van FIT omwille van de laagdrempeligheid, de flexibiliteit en de grote doelgroep van exporterende Vlaamse kmo's, ondernemersorganisaties en gemengde kamers van koophandel die hierop geregeld een beroep doen.

42% van de bedrijven die subsidie ontvangen zijn nieuwe klanten voor FIT. Dat wil zeggen dat dit een belangrijk kanaal is om bedrijven die FIT nog niet kennen, te bereiken en toe te leiden naar de andere dienstverlening van FIT.

2.5.1.2. Subsidie voor uitrustingsgoederen

De subsidie voor uitrustingsgoederen is gericht op projecten in ontwikkelingslanden en draagt bij tot het buitenlands beleid inzake de rol van de private sector in ontwikkelingslanden.

De subsidie is beperkt tot projecten in landen die opgenomen zijn in de lijst van "eligible countries" van de "Arrangement on Guidelines for officially supported export credits" van de OESO.

Ik vraag aan FIT een evaluatie te plannen van de besteding op basis van het budgettaire kader om de algemene besparing van 6% op subsidies te realiseren. Uit de evaluatie moet blijken welke aanpassingen nodig zijn.

2.5.2. Creëren van capaciteit bij ondernemersorganisaties voor internationalisering

Eind 2016 is een oproep voor structurele partnerschappen met FIT voor 5 jaar gelanceerd. Ondernemersorganisaties, gemengde kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden kwamen in aanmerking voor een structurele financiering van een partnerschap .

De activiteiten die binnen de partnerschappen vallen zijn gericht op Vlaamse ondernemers om internationaal ondernemen te bevorderen of op buitenlandse ondernemingen om nieuwe investeringen naar Vlaanderen te halen of investeringen in Vlaanderen te behouden. Het doel van deze partnerschappen is om een langduriger samenwerking aan te gaan voor de uitvoering van de doelstellingen uit Vlaanderen Versnelt! en om activiteiten die complementair zijn aan de werking van FIT te kunnen ondersteunen met het oog op schaalvergroting, kennisopbouw en gezamenlijke trajecten.

Aan deze partnerschappen is een 50/50 financiering gebonden die ingezet kan worden voor menskracht. Hierdoor vergroot de capaciteit bij de partners voor internationalisering.

Het mechanisme werkt een hechte samenwerking in de hand, waarin de expertise van FIT en van elk van zijn partners samengelegd wordt en zorgt voor meerwaarde. Daarom ook de keuze voor een 50/50 financiering omdat die 100% invulling geeft aan de principes van efficiënte partnerschappen, gelijkwaardigheid van de partners, gedeelde verantwoordelijkheid en een wederzijds gelijkwaardig engagement.

Op 3 oktober 2017 zijn samenwerkingsakkoorden met 17 partners. De partnerschappen lopen van 2017 tot 2021. De partnerschappen worden algemeen heel positief geëvalueerd, en gaven aanleiding tot een hechtere, en meer en meer strategische samenwerking. Er is ook een tendens naar meer onderlinge samenwerking tussen de partners. Ik vraag aan FIT om in 2020 de voorbereiding op te starten van een nieuwe oproep in 2021.

OD 2.6. Een ambitieus, modern en assertief handels- en investeringsbeleid dat bijdraagt tot duurzame groei.

De Vlaamse Regering zet zich in voor een toekomstbestendig multilateraal handelssysteem en een ambitieus, modern en assertief handels-en investeringsbeleid dat onze Vlaamse bedrijven toelaat te internationaliseren en bescherming biedt tegen deloyale concurrentie. Hierbij hebben we oog voor het gelijk speelveld en dragen we bij aan duurzame groei.

2.6.1. Een toekomstbestendig multilateraal handelssysteem

De Vlaamse Regering kiest voor Europa als wereldactor in de vrijhandel. De Europese Unie moet vrije en eerlijke handel promoten en een voortrekker zijn van het multilaterale handelssysteem, en de Wereldhandelsorganisatie (WTO) in het bijzonder. Het multilaterale niveau is immers voor Vlaanderen het meest geschikt om universele, voorspelbare regels en standaarden voor de internationale handel af te spreken.

Ik zal mijn diensten vragen de Europese Commissie te steunen in haar inzet om de WTO te moderniseren. De EU moet zich inspannen om alle partijen, en in het bijzonder de grote economische spelers zoals de Verenigde Staten en China, aan boord te houden van het systeem.

2.6.2. Marktoegang verbreden en verdiepen via evenwichtige handels- en investeringsakkoorden

De Vlaamse Regering steunt het afsluiten door de Europese Commissie van evenwichtige handelsakkoorden die nieuwe marktopeningen creëren voor onze bedrijven. Dit kan zowel door akkoorden te sluiten met nieuwe partners als door het verbreden van bestaande akkoorden. Nieuwe akkoorden moeten inspelen op de evoluties in de internationale handel, bv. de toename van handel in diensten of de rol van gegevensstromen door digitalisering. Naast het klassieke verlagen van tarieven, moeten handelsakkoorden markten voor diensten, openbare aanbestedingen en buitenlandse directe investeringen (bdi) openstellen, maar ook de handelsbelemmeringen achter de grenzen aanpakken. Een gelijk speelveld nastreven door afspraken op te nemen inzake het respect voor kwaliteitsvolle internationale regels en standaarden neemt hierbij aan belang toe. De Vlaamse Regering blijft voorstander van ambitieuze hoofdstukken handel en duurzame ontwikkeling binnen het kader van de EU-bevoegdheden.

Ik vraag het departement Buitenlandse Zaken hiertoe verder te bouwen op de Vlaamse handels- en investeringsstrategie van 2016 en deze zo nodig te actualiseren. Via de Werkgroep Handels- en Investeringsbeschermingsbeleid (WEHIB) zal verder ingezet worden op de voorafgaande standpuntbepaling in functie van de Vlaamse belangen in het Europees handels- en investeringsbeleid en de analyse van de behaalde resultaten. De Vlaamse Regering zal hierbij waken over de geïdentificeerde defensieve belangen in functie van specifieke onderhandelingen en waar nodig pleiten voor Europese financiële maatregelen om negatieve effecten van nieuwe overeenkomsten voor bepaalde sectoren te verzachten.

De prioriteit die mijn regering aan het handelsbeleid geeft, dient ook vertaald te worden naar de tenuitvoerlegging ervan. Ik verwijs hiervoor naar O.D 2.3.

Binnen het kader van wat toegelaten wordt door de Europese Commissie steunt de Vlaamse Regering het onderhandelen en afsluiten van nieuwe bilaterale investeringsakkoorden op basis van de nieuwe modeltekst, die nog wordt gefinaliseerd met oog op de uitspraak van het Hof van Justitie van de EU in het advies 1/17 over het investment court system in CETA en rekening houdend met de opmerkingen van de Europese Commissie.

2.6.3. Een gelijker mondiaal speelveld

Export en het aantrekken van buitenlandse investeerders zijn de levensader van onze Vlaamse economie. Openheid van onze economie is hierbij essentieel. Dit betekent echter geenszins dat we miskennen dat deloyale concurrentie onze internationale competitiviteit aantast, dit zowel in derde markten als in de Europese interne markt. Er moet een gelijk speelveld zijn, en dat vraagt een holistische aanpak met zowel elementen die onze eigen concurrentiepositie versterken als elementen die oneerlijke concurrentie van buitenaf aanpakken. Ik zal hiertoe, in overleg met de respectievelijke bevoegde ministers, de nodige synergiën creëren met andere beleidsvelden van de EU zoals industrie, mededinging, energie, interne markt, klimaat, onderzoek, landbouw enz. en vraag het departement Buitenlandse Zaken dit ook te doen met de andere betrokken departementen.

Voor wat betreft het handelsaspect van het internationale concurrentievermogen onderlijnt de Vlaamse Regering het belang van faire handelsrelaties. De EU moet hierbij zowel inzetten op het maken van internationale handelsregels als de afdwinging en geschillenbeslechting bij overtredingen. Ik zal mijn diensten de instructie geven de Commissie actief te bevragen en aan te sporen om sterker toe te zien op de naleving van de juridische afspraken in deze akkoorden, en waar nodig assertiever gebruik te maken van de voorziene geschillenbeslechting, alsook van de eigen Europese handelsverdedigingsinstrumenten (anti-dumping, anti-subsidies, vrijwaringsmaatregelen).

Verder is het belangrijk dat handelsbelemmeringen ook buiten de context van handelsonderhandelingen aangekaart worden. FIT is via het Meldpunt handelsbelemmeringen contactpunt voor Vlaamse bedrijven die extra-communautaire handelsbelemmeringen willen aankaarten. Samen met het departement BUZA bouwt FIT het Meldpunt Handelsbelemmeringen verder uit als het contactpunt en facilitator van oplossingen voor Vlaamse bedrijven die te maken krijgen handelsbelemmeringen en handelsbeperkende maatregelen van allerlei aard buiten de Europese interne markt, alsook voor vragen over het gebruik van de handelsverdedigingsinstrumenten van de EU. Bedrijven moet verder ook beter op de hoogte zijn van de belemmeringen (bv. in landen met wie er geen vrij verkeer van data is) FIT heeft voortaan ook meer oog voor de ondersteuning van Vlaamse bedrijven in landen die ermee dreigen handelsbeperkende maatregelen te nemen.

Ook investeringsbescherming is een belangrijk aspect van het gelijk speelveld voor onze ondernemingen. De Vlaamse Regering steunt de onderhandeling van aparte investeringsbeschermingsakkoorden met moderne investeringsbeschermingsstandaarden en investeerder-tot-staat-geschillenbeslechting - die voldoet aan de standaard gezet in het advies 1/17 van het Hof van Justitie van de EU. Ik vraag mijn diensten tevens verder te ijveren voor een versterking van de toekomstige investeringsbescherming binnen de EU met bijpassende geschillenbeslechting.

Vlaanderen steunt het Europees kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen (bdi) (Verordening 2019/452) dat zich richt op risico's voor de openbare orde en veiligheid en onderstreept dat dit geen instrument mag worden om reciprociteit te eisen op het vlak van bdi. Binnen dit kader werken we aan een transparant screenings- en blokkeringsmechanisme waarmee we buitenlandse investeringen met risico's voor de veiligheid en de openbare orde kunnen evalueren en blokkeren wanneer die evaluatie negatief is. We hebben hierbij bijzondere aandacht voor het beschermen van onze strategische infrastructuren zoals havens, luchthavens, elektriciteitsnet, FIT en EWI werken deze opdracht uit i.s.m. met andere betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid, en stemmen verder af met de andere overheden in ons land.

We zullen vanuit de Vlaamse Overheid ook de werkzaamheden binnen de OESO inzake fiscale dumping en het opzetten van fiscaal geïnspireerde structuren die niet stroken met de bedrijfseconomische realiteit opvolgen.

2.6.4. Het internationaal en Europees handelsbeleid inzetten als een motor voor duurzame groei

Ik bouw verder op de doelstelling in de Vlaamse handelsstrategie om ons handelsbeleid tevens te gebruiken als een instrument ten dienste van mens, milieu en economische groei in het algemeen en voor ontwikkelingslanden in het bijzonder. Vlaanderen heeft heel wat expertise, producten, diensten en technologie in huis die hiertoe kan bijdragen.

Daarnaast blijven we streven naar de opname van ambitieuze hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling, inclusief geëigend geschillenbeslechtingsmechanisme, in de handelsakkoorden. Hiermee kan de EU een positieve stimulans geven aan het respect voor en de tenuitvoerlegging van de fundamentele internationale arbeids- en milieunormen en van multilaterale milieuakkoorden zoals het Klimaatakkoord van Parijs.

We blijven erover waken dat geen koolstof "weglekt" naar regio's buiten de EU met minder strenge klimaatregels. Binnen het kader van de WTO bepleiten we daarom oplossingen om deze problematiek tegen te gaan.

Vlaanderen steunt tevens de plurilaterale onderhandelingen in de schoot van de WTO over een investeringsfacilitatieakkoord dat kan bijdragen tot een meer stabiele, transparante en voorspelbare investeringsomgeving. en de realisatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen in Afrika.

SD3. Vlaanderen heeft sterke partners, zowel dicht bij huis als ver weg

OD 3.1 Vlaanderen heeft sterke banden met zijn buurlanden

De buurlanden van Vlaanderen, en in het bijzonder Nederland, zijn en blijven onze voornaamste partners op het vlak van veiligheid, logistiek, mobiliteit, export, duurzaam klimaat- en energiebeleid.

Samen met Hauts-de-France en Noordrijn-Westfalen zal de Vlaamse Regering verder werk maken van de ontwikkeling van de 3RX en de Seine-Schelde-verbinding.

Mijn regering zal actief meewerken aan standpuntbepalingen binnen de Benelux onder meer over EU dossiers. Over de verdere ontwikkeling van de Benelux zal ik een visienota voorleggen.

OD 3.2 Vlaanderen vindt inspiratie in het Noorden

Mijn regering zal zich voor haar beleid laten inspireren door en aansluiting zoeken bij de noordelijke landen van Europa. Ik maak werk van een strategie om de banden met de Noordzee- en Hanzelanden te versterken en kijk richting Scandinavië en het Balticum om strategische allianties aan te gaan. Daartoe zal ik een Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering openen in Scandinavië (zie verder).

OD 3.3 Vlaanderen heeft sterke banden met gelijkgestemden

Nederland is traditioneel de belangrijkste partner van Vlaanderen. Tijdens deze regeerperiode wens ik specifiek in te zetten op het verder versterken van onze culturele en taalkundige band. Daarbij reken ik ook op de Nederlandse Taalunie om hieraan een bijdrage te leveren.

Ook de culturele banden met Frans-Vlaanderen wil ik verder aanhalen.

De samenwerking met andere autonome regio's in Europa en de wereld zal verder versterkt worden.

De samenwerking met Zuid-Afrika wordt geheroriënteerd van een ontwikkelings- naar een sterke politiek-economische diplomatieke samenwerking in de brede zin, zodat deze samenwerking geen beroep meer doet op middelen van ontwikkelingssamenwerking.

OD 3.4 Wereldwijde strategische partnerschappen

Om in deze geglobaliseerde wereld haar geostrategische en economische belangen te behartigen, zal mijn regering met de nodige kritische zin en in functie van de zich aandienende opportuniteiten partnerschappen aangaan. We kijken daarvoor naar de EU-nabuurschapsgordel (zowel het Oosten als de MENA-regio), Azië en Mercosur. Ik streef daarbij wisselwerking na met het buitenlands beleid van de EU.

OD 3.5. Vlaanderen behartigt zijn belangen in het multilateraal kader

Het multilateraal besluitvormingssysteem zoals we het nu kennen staat onder druk, maar blijft zeer belangrijk om een gelijk speelveld te bekomen, standaarden op te stellen en af te dwingen en om mensenrechten te vrijwaren en te bevorderen.

Ook in het multilateraal kader willen we onze visie uitdragen en de Vlaamse belangen behartigen. We willen ervoor zorgen dat onze samenwerking met deze organisaties een meerwaarde oplevert voor Vlaanderen. Door een actieve inbreng in de Belgische standpuntbepaling binnen de EU en in multilaterale organisaties en fora proberen we te wegen op de politieke standpuntbepaling.

De Vlaamse Regering kiest voor een beperkt aantal partnerorganisaties, met een mandaat dat aansluit bij de Vlaamse sterktes en beleidsdoelen die de regering zich stelt. Daarom prioriteren we onze inzet op basis van duidelijke principes en criteria en zullen we een lijst opstellen van de organisaties waarmee we zullen samenwerken en onze financiële bijdrage in verhouding daartoe bepalen.

We spelen de Vlaamse troeven uit om onze internationale reputatie te versterken en ons gunstig donorprofiel te onderlijnen. Multilaterale samenwerking biedt kansen om Vlaamse expertise en technologie te internationaliseren en biedt opportuniteiten voor Vlaamse actoren om internationaal samen te werken. We hebben hierbij oog voor de bijdrage die de Vlaamse Unesco Commissie daartoe kan leveren.

Ik zal pleiten bij multilaterale organisaties voor het gebruik van regionale data en van authentieke Vlaamse bronnen voor internationale rapportering. We brengen goede praktijken van het Vlaams beleid onder de aandacht via rapporten en publicaties van multilaterale organisaties. De belangrijkste Vlaamse strategiedocumenten wil ik in het Engels beschikbaar stellen aan deze organisaties.

We blijven aandringen op een verdere verfijning van regionale statistieken bij nationale en internationale instellingen, op een snellere en frequentere actualisatie van reeds bestaande regionale statistieken en op het toevoegen van regionale dimensies in bestaande datasets en toekomstige studies. De Vlaamse Regering blijft een voortrekkersrol vervullen op het gebied van het gebruik van regionale data binnen de internationale instellingen (zoals de EU, de OESO en het IMF). We versterken de samenwerking met think tanks en (internationale) organisaties over beleidsgrenzen heen, waarbij de Vlaamse overheid zich profileert als een sterke, betrouwbare en volwaardige partner.

We ondersteunen kwaliteitsvolle kandidaten uit Vlaanderen voor functies in multilaterale organisaties. Daarnaast zet ik de steun aan jongeren om hun loopbaan internationaal te oriënteren verder via het 'Flanders Trainee Programma'. Hiermee stimuleren we Vlaamse jongeren om deel te nemen aan stages bij multilaterale organisaties, om op termijn daarin een sterkere Vlaamse aanwezigheid mogelijk te maken.

SD4. Een performante controle op de in-, uit-, en doorvoer van strategische goederen, draagt bij tot een veiligere wereld

OD 4.1. Een transparante Vlaamse exportcontrole

Door aan outreach te doen en in te zetten op digitalisering, verhogen we de transparantie van onze exportcontrole. De regels over de internationale handel in strategische goederen getuigen van een grote complexiteit en veranderen met grote regelmaat. Daarom engageer ik me om zowel de Vlaamse industrie als andere potentiële vergunningsaanvragers en belangenorganisaties proactief en efficiënt te informeren over geldende en nieuwe regels. Ik vraag mijn diensten om seminars voor de verschillende doelgroepen te organiseren. Zij zullen ook bedrijven bijstaan in de ontwikkeling of verbetering van hun interne programma's tot naleving van de overbrengings- en uitvoercontroleprocedures (*internal compliance programs*).

Vlaanderen voorziet een ex ante rullingmechanisme voor uitvoervergunningen voor wapens en dual use goederen. Dit verhoogt de binnen de geldende standaarden, de juridische zekerheid voor de betrokken bedrijven, vermindert de administratieve last en versnelt de procedure aangezien bij de aflevering van de uitvoervergunning enkel wordt nagegaan of de rullingvoorwaarden worden gerespecteerd en de politieke situatie in het bestemmingsland niet ingrijpend is gewijzigd.

Door een optimaal gebruik van het Digitaal Loket van de Dienst Controle Strategische Goederen, realiseren we een positieve impact op de behandelingstermijnen en verminderen we de administratieve lasten voor de bedrijven. Daarnaast vraag ik mijn diensten om nieuwe mechanismen te onderzoeken om de rechtszekerheid te bevorderen en om bedrijven snel antwoord te bieden op hun exportcontrole vragen, ter ondersteuning van het concurrentieel vermogen van de Vlaamse industrie. We zetten daarvoor in op een koppeling met andere digitale systemen, zoals het Vlaams Ondernemersloket en het IMI-systeem van de Europese Commissie. Daarbij zullen de onderdelen van het vergunningsproces die nog niet gedigitaliseerd zijn, verder digitaal afgewerkt worden. Om onze Vlaamse industrie helemaal een extra competitief voordeel te kunnen geven, koppelen we in overleg met de douane het digitale loket aan het douanesysteem van zodra dat door hen wordt ontwikkeld.

OD 4.2. Een effectieve controle en een coherent toezicht-en handhavingsbeleid

Bij de exportcontrole inzake strategische goederen zijn heel wat andere Belgische overheden nauw betrokken. Een vlotte samenwerking is daarom essentieel. Daarom pleit ik voor de correcte implementatie van de bestaande samenwerkingsakkoorden hieromtrent met het nodige respect voor de Vlaamse bevoegdheden, zowel intern-Belgisch als op het vlak van externe vertegenwoordiging in Europese en internationale instellingen. Waar dit nodig is voor een passende invulling van de Vlaamse bevoegdheden, moeten nieuwe samenwerkingsakkoorden, of een aanpassing van de oude, mogelijk zijn.

Vlaanderen zet verder in op een goede coördinatie en samenwerking met de federale ordehandhavingsinstanties, dit met het oog op een coherent toezicht- en handhavingsbeleid. Degelijke samenwerking met de douane krijgt daarbij bijzondere aandacht aangezien dit de prioritaire partner is in het toezicht- en handhavingsbeleid voor exportcontrole. Bij dit alles wordt rekening gehouden met het algemeen kader voor bestuurlijke handhaving dat overheidsbreed wordt uitgewerkt. Tot slot zal ik de mogelijkheid onderzoeken tot het voorzien van toezicht- en handhavingsmaatregelen in het kader van de controle op goederen voor tweërlei gebruik op Vlaams niveau.

OD 4.3. Beste praktijken uitdragen en de Vlaamse belangen behartigen

Aanwezig zijn in de verschillende Europese en internationale instellingen bevoegd voor exportcontrole inzake strategische goederen is van het grootste belang. Enkel zo kan Vlaanderen wegen op de besluitvorming, niet alleen ter behartiging van Vlaamse belangen maar ook ter uitdraging van Vlaamse goede praktijken. Binnen de relevante Europese, internationale en multilaterale vergaderingen en regimes blijf ik de leiding nemen in relevante discussies over de effectieve toepassing van de regels. Zo pleiten we voor de invoering op EU-niveau van een 'post-exportcontrole unit' van de EU in en voor het buitenland en ijveren we voor de uniforme toepassing van het EU-gemeenschappelijk standpunt voor wapenuitvoer door alle lidstaten, zodat een level playing field ontstaat.

Ik blijf een grotere transparantie over en een gelijk Europees speelveld in de handel in strategische goederen nastreven. Daarvoor onderzoek ik op welke manier de Europese instellingen ingezet kunnen worden in de implementatie van het exportcontrolebeleid, en verdiep ik de contacten met lidstaten waarvan het exportcontrolebeleid nauw aanleunt bij dit van Vlaanderen. Aan de bijstandsprogramma's van de EU en andere partners stellen we tevens onze expertise ter beschikking. Vlaanderen bestendigt ook de steun aan het Trustfonds van het VN-Wapenhandelverdrag.

SD5. Vlaanderen draagt doelgericht bij tot de aanpak van mondiale uitdagingen

Vlaanderen draagt bij aan de realisatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen in ontwikkelingslanden en de verankering van de internationale ontwikkelingsagenda in Vlaanderen. Op die manier leveren we verder inspanningen om de norm voor 0,7% BNI op Belgisch niveau te behalen. Ik richt me daarbij op de doelstellingen, principes en uitgangspunten uit het kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking, dat zich inschrijft op de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties. Prioritair zal ik onze middelen inzetten voor de samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling.

Als betrouwbare en voorspelbare donor concentreren we onze hulp op een beperkt aantal landen binnen een beperkt aantal sectoren. We geven hieraan momenteel uitvoering via de vijfjaarlijkse landenstrategienota's. Hierin bepalen we de samenwerkingsprioriteiten op vlak van sectoren en doelgroepen. We bouwen mee aan een rechtvaardige wereld met opportuniteiten voor welzijn en welvaart voor iedereen binnen de draagkracht van onze planeet. Om die doelstelling te bereiken zetten we in op innovatie, werken we vanuit een systeembenadering en stellen we samenwerking centraal. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking besteedt bijzondere aandacht aan kwetsbare doelgroepen die uit de boot (dreigen te) vallen, in lijn met het VN-principe *'leaving no one behind'*. Respect voor mensenrechten, gender en goed bestuur zijn kernwaarden voor duurzame ontwikkeling.

Tenslotte wil ik op regelmatige basis de effectiviteit van onze ontwikkelingssamenwerking evalueren. Audits, beleidsevaluaties en beleidsdialogen met onze partners zijn structureel ingebed binnen de werking van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

OD 5.1: Vlaanderen draagt bij aan een innovatief landbouwbeleid en voedselzekerheid

Landbouw biedt werk aan 2/3den van de arbeidspopulatie in Zuidelijk Afrika en is daarmee de belangrijkste bron van inkomsten in de regio. Tegelijk woont ongeveer 4 op de 5 van de bevolking onder de armoedegrens in rurale gebieden.

Vlaanderen is een bevoorrechte partner om de landbouwsector in Malawi te versterken. In de strategienota 2019-2023 ligt de focus op de bilaterale samenwerking rond landbouw. Onze interventies in Malawi richten zich op landbouwvoorlichting, het creëren van inclusieve afzetmarkten en duurzaam landgebruik, met een focus op vrouwen en jongeren. Vlaanderen speelt een pioniersrol in de landbouwdonorgroep door haar systeembenadering en langdurige vertrouwensrelatie met het Malawische ministerie van landbouw.

Flankerend werken we actief samen met VN organisaties die gespecialiseerd zijn in landbouw, landrechten en voedselzekerheid: FAO (Food and Agriculture Organisation), IFAD (International Fund for Agricultural Development) en WFP (World Food Program)– allen gevestigd in Rome. De Italiaanse hoofdstad maakt sinds 2019 deel uit van het Vlaams diplomatiek netwerk, wat mogelijkheden biedt tot structurele samenwerking met deze VN agentschappen. Ik zal, samen met de Vlaamse minister van landbouw met de FAO een partnerschapsakkoord afsluiten en bekijken hoe Vlaanderen sterker kan wegen op het mondiale of het regionaal beleid (Zuidelijk Afrika) op vlak van landbouw en voedselzekerheid.

OD 5.2: Vlaanderen realiseert het recht op gezondheid en draagt bij aan seksuele en reproductieve gezondheid en -rechten

Als onderdeel van de 2030 Agenda voor Duurzame ontwikkeling, hebben alle VN-lidstaten zich tot doel gesteld om tegen 2030 Universal Health Coverage (UHC) te bereiken, een universele toegang en recht op basisgezondheidsdiensten. Slechts de helft van de wereldbevolking maakt vandaag aanspraak op de benodigde gezondheidsdiensten. Deze agenda vraagt daarnaast om werk te maken van de universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten.

De huidige samenwerking met Mozambique, vervat in de landenstrategienota 2016-2020 zet daarop in. Een belangrijk deel van onze middelen gaat momenteel naar het sectorfonds voor gezondheid (ProSaude), waarin donoren hun bijdragen harmoniseren. Een kwalitatieve gezondheidszorg is een focus van onze samenwerking. Door het versterken van de capaciteiten van het gezondheidspersoneel, wordt er enorme vooruitgang geboekt in essentiële gezondheidsindicatoren zoals zuigelingensterfte.

Ik zal dan ook in de huidige samenwerking met Mozambique blijven ijveren voor Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRHR). Flankerend daaraan werken we samen met multilaterale organisaties door middel van structurele financiering en een gedegen opvolging van de bestuursraad van Wereldgezondheidsorganisatie en UNAIDS.

De huidige landenstrategienota Vlaanderen – Mozambique loopt nog tot 2020. In 2020 zullen mijn diensten op basis van de resultaten van de tussentijdse evaluatie werk maken van een nieuwe landenstrategienota, in nauw overleg met de Mozambikaanse autoriteiten, en rekening houdend met de prioriteiten in het regeerakkoord.

OD 5.3: Vlaanderen versterkt de welvaart en de toekomstkansen van kwetsbare bevolkingsgroepen in Noord- en Oost-Afrika

De Afrikaanse bevolking breidt snel uit. Volgens schattingen zal de bevolking tegen 2050 verdubbelen tot 2,5 miljard mensen. Deze hoge bevolkingsgroei vereist ook economische groei en een perspectief op een betere toekomst.

Om de tewerkstelling in lijn te brengen met de aangroei van jongeren, zouden jaarlijks 11 miljoen jobs in Afrika moeten worden gecreëerd. In semi-tropische en semi-aride gebieden dreigt klimaatverandering deze uitdaging te bemoeilijken, doordat het de landbouwproductie verstoort, met gevolgen voor de voedselzekerheid en inkomensverlies. Daarnaast kampt de MENA-regio met politieke en gewapende conflicten. Het gebrek aan perspectief om een gedegen toekomst uit te bouwen, is een belangrijke aanleiding voor mensen om te migreren.

Ik wil in nauwe samenwerking met het Europese ontwikkelingsbeleid bijdragen tot de aanpak van de grondoorzaken van migratie in Noord en/of Oost Afrika. Ik geef mijn diensten de opdracht te onderzoeken hoe Vlaanderen hierin een rol kan opnemen.

OD 5.4. Vlaanderen creëert welvaart, zelfredzaamheid en toekomstperspectief in haar partnerlanden door er economische ontwikkeling te stimuleren

Het engagement van de private sector is cruciaal om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken. Hun expertise, technologie, logistieke capaciteiten en investeringsmiddelen kunnen daartoe bijdragen. Als Vlaanderen willen we kennisuitwisseling of samenwerking tussen (private) actoren faciliteren. Wat betreft de acties gerelateerd aan de private sector, sluit ik maximaal aan bij de prioriteiten van de EU voor Afrika, de aankomende Post-Cotonou agenda en de mogelijkheden die ontstaan naar aanleiding van de lancering van de African Continental Free Trade Area.

Voor elk ontwikkelingsdoel wordt de meest passende financiering gezocht, hetzij publiek, hetzij privaat dan wel via publiek-private partnerschappen, waarbij private actoren een belangrijke katalysator zijn.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking draagt ook bij tot de ontwikkeling van de private sector in ontwikkelingslanden, binnen de prioritaire sectoren van de partnerlanden.

Ik wil daartoe het fonds Inclusieve Financiering aanspreken dat als hefboom kan dienen voor meer sociale investeringen voor ontwikkelingslanden. Het fonds kan bijdragen bij tot het mobiliseren van investeringen vanuit private financiële stromen.

We streven ernaar om ook Vlaamse kennis en expertise internationaal mee in te zetten. Daarom faciliteren we contacten en helpen we mee aan de uitbouw van kennisuitwisseling en -samenwerking tussen Vlaamse instellingen (VITO, Instituut voor Tropische Geneeskunde, ILVO,...) en partnerlanden of multilaterale organisaties.

We ondersteunen Vlaamse organisaties die ondernemerschap in het Zuiden bevorderen, zoals Ex-Change en Ondernemers voor Ondernemers.

OD 5.5. Vlaanderen steunt humanitaire actie als antwoord op de stijgende noden ten gevolge van conflicten en natuurrampen

Ongeveer 131.7 miljoen mensen hebben nood aan humanitaire hulp en bescherming (Global Humanitarian Overview 2019, OCHA). De nood aan humanitaire financiering is nog nooit zo hoog geweest. Tijdens de afgelopen 10 jaar zijn zowel het aantal als de duur van noodsituaties bijna verdubbeld. Opdat Vlaanderen zijn steentje wil bijdragen tot het lenigen van toenemende noden, wil ik deze regeerperiode de mogelijkheid onderzoeken om het budget voor humanitaire acties te verhogen. Ik besteed daarbij aandacht aan rampenpreventie, paraatheid (vóór de ramp) en rehabilitatie (ná de ramp) in het bijzonder in onze partnerlanden.

Een deel van onze middelen zetten we in voor structurele humanitaire mechanismen zoals CERF. Daarnaast beantwoordt Vlaanderen specifieke oproepen van organisaties naar aanleiding van onverwachte en acute crisissen en natuurrampen.

OD 5.6. De Internationale ontwikkelingsagenda is verankerd in Vlaanderen

De realisatie van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling steunt in belangrijke mate op wijzigingen in attitude en gedrag binnen brede segmenten van de samenleving die leiden tot een maatschappijbreed veranderingsproces.

Om deze systeemverandering te bevorderen in Vlaanderen, wil ik gericht een aantal organisaties ondersteunen die in Vlaanderen verschillende doelgroepen helpen om bij te dragen tot een duurzame en internationaal rechtvaardige maatschappij.

SD6. Vlaanderen toont internationale klimaatambitie door bij te dragen aan internationale klimaatfinanciering

OD 6.1. De Vlaamse Regering komt haar (financiële) internationale engagements na op vlak van internationale klimaatfinanciering

Klimaatverandering heeft een grotere impact ten Zuidoosten van de evenaar. Doordat het inkomen in ontwikkelingslanden er meer afhankelijk is van de beschikbaarheid van natuurlijke hulpbronnen (zoals water en vruchtbaar land), is de impact van klimaat op ontwikkeling hier ook veel groter dan in het Noordelijk halfrond. In deze landen situeert zich ook het overgrote deel van de dodelijke slachtoffers van natuurrampen. Daarom heeft de internationale gemeenschap, in de schoot van het Kaderverdrag voor Klimaatverandering (UNFCCC), zich ertoe verbonden om klimaatbijstand te verlenen aan ontwikkelingslanden. Deze steun dient enerzijds om ontwikkelingslanden weerbaarder te maken tegen de externe schokken veroorzaakt door klimaatverandering. Anderzijds investeren donoren opdat ontwikkelingslanden een koolstofluw traject naar ontwikkeling kunnen volgen.

Ook wij onderschrijven de doelstellingen van het UNFCCC akkoord van Parijs van 2015 en schrijven ons in binnen de Europese klimaatambitie voor 2050.

Ook ons land heeft zich verbonden tot engagements voor internationale klimaatfinanciering. Een intra-Belgische samenwerkingsovereenkomst bepaalt de lastenverdeling tussen de federale overheid en de 3 gewesten. Vlaanderen voorziet hierin 14,5 miljoen euro per jaar voor de jaren 2016 tot en met 2020. De Vlaamse bijdrage voor internationale klimaatfinanciering voor de periode na 2020 zal vastgesteld worden in het kader van een nieuwe Belgische samenwerkingsovereenkomst voor de lastenverdeling voor de periode 2021-2030. De klimaatmiddelen onder beheer van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking streven daarbij naar een maximale synergie met het bilateraal ontwikkelingsbeleid, zodat klimaatverandering onze behaalde ontwikkelingsresultaten niet kan ondermijnen.

In samenspraak met de minister voor Omgeving onderzoek ik hoe we de Vlaamse middelen voor internationale klimaatfinanciering zo optimaal mogelijk kunnen aanwenden. Waar mogelijk faciliteert Vlaanderen de toepassing van innovaties van Vlaamse kennisinstellingen en ondernemingen bij het oplossen van concrete klimaatuitdagingen in ontwikkelingslanden.

Bijdragen beheerd door mijn diensten voor ontwikkelingssamenwerking, zullen voldoen aan de voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, zodat klimaatgeld ook bijdraagt tot socio-economische ontwikkeling.

Vanuit de portefeuille voor ontwikkelingssamenwerking ondersteun ik de lopende landenstrategienota 2017-2021 met Zuid-Afrika. Die nota zet in op het versterken van de capaciteit van Zuid-Afrika om zich aan te passen aan klimaatverandering. De projecten voldoen aan de criteria voor internationale klimaatfinanciering.

SD7. Een sterke en coherente profilering van Vlaanderen in het buitenland

OD 7.1. Sterkere zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen op internationaal vlak

Om beter gehoor te krijgen in de Europese en internationale gemeenschap is er nood aan een duidelijkere en sterkere internationale profilering van Vlaanderen. Om dat profiel aan te scherpen maken we werk van een versterkte visuele herkenbaarheid van het Vlaams overheidsoptreden in het buitenland. Ik vraag daarom van alle Vlaamse overheidsdiensten om – conform het uitgetekende merkbeleid – Vlaanderen internationaal te profileren als “State of the Art”.

Herkenning en erkenning zijn een gevolg van herhaling en herinnering. Vlaanderen presenteert zich daarom zoals het van oudsher in de wereld bekend staat: als handelsnatie, als maritieme natie, en als centrum van cultuur, erfgoed, en innovatie.

Ik vraag mijn diensten bevoegd voor buitenlands beleid en cultuur om mij in nauwe samenwerking culturele initiatieven voor te stellen die Vlaanderen op de interessantste plaatsen in het buitenland voor het voetlicht brengen als State of the Art. Dit doen we aan de hand van onze culturele toppers (Meesters) uit heden en verleden.

Vlaanderen moet in het buitenland ook gekend zijn als een innovatieve topregio, met performante bedrijven, toponderzoekinstellingen, vernieuwende clusters, logistieke troeven, en talentvolle en goed opgeleide mensen. We zetten een nieuw programma op, in afstemming met VLIR, waarin we jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière laten doen, bij de beste universiteiten in de wereld. Hierdoor bouwt Vlaanderen een netwerk op, met de belangrijkste kenniscentra in de wereld.

Een efficiënte reputatieontwikkeling moet al deze elementen vanzelfsprekend integreren in één globale internationale communicatiestrategie voor de Vlaamse overheid. Ik zal mijn diensten opdracht geven om snel zo’n ontwerp van interdepartementaal gedragen communicatiestrategie op tafel te leggen. Ik verwijs in dit verband ook naar SD 2 waarbij de aandacht gaat naar uitgewerkte branding en marketing van de unieke sterktes van Vlaanderen als leverancier van expertise en oplossingen, van producten en diensten, en als investeringslocatie. Deze branding en communicatie zal hand in hand gaan met de nieuwe initiatieven.

Zoals het regeerakkoord vermeldt is de Vlaamse regering ervan overtuigd dat een sterkere binding met de Vlaamse expatkolonie of “diaspora” een positieve rol kan spelen in de bekendmaking van Vlaamse sterktes en troeven in de wereld. Daarover zullen afspraken worden gemaakt met de organisatie Vlamingen in de Wereld, die daarvoor op blijvende financiële ondersteuning van de Vlaamse regering kan rekenen.

OD 7.2. Een sterke, flexibel inzetbare, Vlaamse diplomatie

Om Vlaanderen sterker te profileren in het buitenland zal ik de Vlaamse diplomatie verder professionaliseren. Hiertoe zal een Vlaamse diplomatieke loopbaan worden ontwikkeld. Tevens streef ik naar een verbeterd diplomatiek statuut en pas ik met het oog op een vereenvoudiging en verhoogde uitstraling van Vlaanderen, de titulatuur van de diplomatieke actoren aan. In samenwerking met relevante en deskundige partners werken we aan de vorming van onze vertegenwoordigers.

Ik bouw het Vlaams diplomatiek netwerk verder uit met op zijn minst een nieuwe Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering (AAVR) in een hoofdstad van een Scandinavisch land. Het ambtsgebied van de andere AAVR wordt ook maximaal uitgebreid zodat het AAVR-netwerk (in grote mate) de hele EU afdekt. We werken aan een flexibele inzet van de Vlaamse diplomatieke actoren, die waar nodig en afhankelijk van de thematiek die Vlaanderen aanbelangen, tijdelijk, snel en voor korte termijn worden uitgezonden naar een land of een specifieke internationale instelling. Zo kan het postennetwerk versneld en op flexibele wijze geografisch of thematisch worden uitgebreid. In het personeelskader van de Vlaamse Overheid wordt voldoende ruimte gecreëerd om deze aanwervingen voor het buitenland te kunnen doen. Ook FIT blijft investeren in een voldoende groot, stabiel en performant netwerk van Vlaamse economische vertegenwoordigers dat tegemoet kan komen aan de verwachtingen van het stijgend aantal sterk geïndividualiseerde vragen van de bedrijven. Ik verwijs hiervoor naar SD 2, 2.3.5 over de Science & Technology Offices.

De Vlaamse buitenlanddiensten worden waar mogelijk fysiek samen gebracht. Ik verlang van mijn diensten in het buitenland een goed gecoördineerde samenwerking en actie met het oog op een duidelijk herkenbare representatie en samenhangende belangenbehartiging.

SD8. De internationale en Europese mensenrechtenverdragen, worden wereldwijd beter nageleefd.

OD 8.1. Vlaanderen draagt de waarden vervat in de mensenrechtenverdragen uit in zijn internationaal beleid

Het Vlaams internationaal beleid mag niet waardenvrij zijn. Vlaanderen zet daarom principieel en volop in op het respecteren van mensenrechten wat doordringt in alle facetten van het internationaal beleid. Bij haar acties in het buitenland, draagt de Vlaamse regering dan ook actief de waarden vervat in de internationale en Europese verdragen inzake mensenrechten uit.

Op het vlak van de naleving van de mensenrechten trekken we resoluut de Europese en internationale kaart. We kaarten problemen op het vlak van het respect voor de mensenrechten aan via het Europese en het multilaterale kader.

De educatie en emancipatie van de vrouw biedt de sleutel tot (financiële) vrijheid. Door volop in te zetten op projecten die de gelijkheid tussen man en vrouw bevorderen en door te focussen op thema's zoals gendergelijkheid, seksuele opvoeding en educatie, genereert de Vlaamse Overheid met haar beleid rond ontwikkelingssamenwerking impact en succesvolle resultaten.

Zij doet dit tevens in samenwerking met het Vlaams parlement waardoor de Vlaamse parlementaire diplomatie een onderdeel wordt van het internationaal beleid inzake mensen- en vrouwenrechten, meer bepaald door een plaats te geven aan de Vlaamse parlementaire activiteit binnen de Raad voor Europa, de internationale behoeder van mensenrechten, democratie en de rechtsstaat.

De Europese Unie kan enkel geloofwaardig optreden in het buitenland wanneer zij ook intern de Europese waarden respecteert, beschermt en bevordert. Vlaanderen verwacht dat de EU dezelfde principes verdedigt in de Catalaanse kwestie en de dialoog tussen Spanje en Catalonië helpt bevorderen. De Vlaamse regering streeft naar een (tweejaarlijkse) *peer review* van de rechtsstaat binnen de Raad van de Europese Unie.

OD 8.2. Vlaamse bedrijven ondernemen op een internationaal maatschappelijk verantwoorde wijze

De Vlaamse regering zet bedrijven ertoe aan om de mensenrechten te eerbiedigen en om in te zetten op internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (iMVO). Waardig werk in internationale productie- en distributieketens is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Ik verwijs hiervoor ook naar SD 2, 2.3.7.

De Vlaamse regering zal tevens opbouwend meewerken aan de verdere ontwikkeling van een internationaal kader inzake ondernemen en mensenrechten. Initiatieven op dit vlak moeten zowel de mensenrechtenbescherming versterken als een gelijk speelveld voor bedrijven verzekeren.

SD 9. Een coherent Vlaams buitenlands beleid door optimale samenwerking

OD 9.1. Samenhang en efficiëntie in internationaal optreden

Als minister van Buitenlandse Zaken, geef ik mijn diensten de opdracht om het Vlaams buitenlands beleid te coördineren en ervoor te zorgen dat het internationaal optreden van de Vlaamse Overheid uitblinkt in coherentie en efficiëntie. Daarvoor zal ik een politiek-ambtelijk overlegorgaan oprichten. Zodat de Vlaamse Overheid voor de belangrijkste Europese, bilaterale en multilaterale aangelegenheden vlot een standpunt kan innemen. Dankzij dit politiek-ambtelijk overlegorgaan komen standpunten van de Vlaamse Overheid over internationale dossiers gedegen en snel tot stand, waardoor Vlaanderen onderbouwd en met een sterk mandaat aan de besluitvorming binnen de Belgische federatie kan deelnemen. Het departement Buitenlandse Zaken zal instaan voor de organisatie en het secretariaat van dit overlegorgaan.

Door de coördinatierol van het departement Buitenlandse Zaken in Brussel en de diplomatieke posten te versterken, kan de Vlaamse regering meer samenhang en efficiëntie boeken. De contacten met het buitenland zullen daarom in overleg met de Minister van Buitenlandse Zaken verlopen, waarbij de inhoudelijke internationale autonomie van de vakministers behouden blijft. Het delegatiebesluit wordt in die zin opgemaakt.

Het departement Buitenlandse Zaken ondersteunt de internationale activiteiten van alle leden van de Vlaamse regering en in het bijzonder voor de internationale dimensie van transversale beleidsthema's als de Strategie 2050, voor de coördinatie van het jaarlijks Europees semesterproces in EU-verband en de opvolging van de landenspecifieke aanbevelingen en de VN duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Ik zal de Vlaamse opvolging van het Europees Semester nog verder versterken en verdiepen. Richting de Europese Unie, zet ik vooreerst in op het verder intensifiëren van de bestaande contacten op politiek en ambtelijk niveau met de (diensten van de) Europese Commissie en zorg ik ervoor dat Vlaamse beleidsmaatregelen, cijfers en statistieken zo maximaal mogelijk met hen worden gedeeld. Dit moet ertoe bijdragen dat de aangeleverde Vlaamse beleidsdata nog sterker in de semesterdocumenten van de Europese Commissie worden meegenomen en dat de Europese Commissie de Vlaamse beleidsprogramma's, waaronder het Vlaams Hervormingsprogramma, zoveel mogelijk afzonderlijk beoordeelt en ook de landenspecifieke aanbevelingen maximaal op deelstaatniveau uitsplitst. Met het Vlaams Hervormingsprogramma als centraal speerpunt, zet ik verder actief in op het vergroten van de zichtbaarheid van de Vlaamse semester governance naar de Europese instellingen. Ik zorg ervoor dat de Vlaamse beleidsmaatregelen, cijfers en statistieken die Vlaanderen aan de EC in het kader van het Europees Semester bezorgt, ook mede als basis dienen voor Vlaamse rapporteringen in het kader van de OESO (Economisch Landenrapport) en het IMF (artikel 4-missie), zodat op deze manier de coherentie van de boodschappen van Vlaanderen aan de Europese en internationale instellingen wordt gemaximaliseerd.

Binnen Vlaanderen blijf ik verder inzetten op de goede relaties met het Vlaams Parlement, de sociale partners en andere stakeholders, zodat het draagvlak voor het Europees Semester nog verder wordt versterkt en verdiept. De organisatie van specifieke workshops en events, in samenwerking met de diensten van de Europese Commissie, kunnen hier eveneens toe bijdragen.

Ik vraag het departement Buitenlandse Zaken om verder in te zetten op kennisopbouw om internationale en geopolitieke tendensen in kaart te brengen. Zo kan het departement de Vlaamse Regering ondersteunen bij het maken van strategische keuzes en om haar standpunten te onderbouwen.

OD 9.2. Een vernieuwd en werkbaar afsprakenkader

Het soortelijk gewicht van onze deelstaat, op demografisch én economisch vlak, binnen het Belgisch verband moet omgezet worden in invloed. In bestaande overlegorganen en waar elders aangewezen, willen we zelf onze standpunten uitdragen. Daarom moeten de verschillende samenwerkingsakkoorden inzake onze vertegenwoordiging in het buitenland en over het vastleggen van Belgische standpunten in Europees en multilateraal verband worden aangepast. In de heronderhandeling van de samenwerkingsakkoorden zijn ook strikte afspraken over economische diplomatie nodig

De huidige samenwerkingsakkoorden zijn niet langer een weerslag van de Belgische institutionele realiteit en zij hinderen in belangrijke mate de goede werking van het Vlaams buitenlands beleid. Zo schaden ze heel concreet onze belangen.

De Vlaamse Regering wil dat het 'in foro interno in foro externo'-principe en de gelijkwaardigheid van de deelstaten en de federale overheid onverkort gerespecteerd wordt. Ik zal bij de FOD Buitenlandse Zaken aandringen op een ondersteunende en proactieve reflex om de Vlaamse deelstaat voluit te betrekken, daar waar deelstaatbevoegdheden in het geding zijn, bij het bepalen van de bilaterale en multilaterale relaties van het land. Ik wil hierover afstemmen met de andere deelstaten, in het bijzonder met Wallonië.

Naast een aanpassing van het samenwerkingsakkoord over de multilaterale organisaties, wens ik dat er werk wordt gemaakt van een specifiek samenwerkingsakkoord over de werkzaamheden binnen de OESO. Daarnaast moet er werk worden gemaakt van de correcte implementatie van de bestaande samenwerkingsakkoorden omtrent exportcontrole van strategische goederen.

Ik zal bij de federale overheid prioritair aandringen op een snelle en volledige herziening van de 25-jaar oude samenwerkingsakkoorden inzake vertegenwoordiging in de EU. We willen dat de categorieën van de Europese ministerraden worden aangepast aan de institutionele realiteit na de 6^e staatshervorming en met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon.

De aanpassing van het EU-samenwerkingsakkoord moet ook worden doorgetrokken voor de standpuntbepaling in de Europese Raad, de informele Raden, de werkgroepen en alle andere technische vergaderingen waaraan ons land deelneemt. Tevens moet de AAVR bij de EU structureel deel kunnen uitmaken van de Belgische delegatie in de Europese Raad.

Ik zal bij de federale overheid ook aandringen op een actualisering van de besluitvorming binnen DGE waarbij bij de specifieke standpuntbepaling voortaan ook rekening wordt gehouden met het specifieke belang van de respectievelijke deelstaat.

Ik zal in overleg treden met het federale niveau over een verdeling van de aansprakelijkheid voor boetes en dwangsommen die het Europees Hof van Justitie oplegt. We hanteren daarbij de principes zoals vastgelegd in de motie over een regeling voor de verdeling van eventuele (Europese) boetes onder de gewesten (stuk 2260 (2013-2014) –Nr. 2).

Eveneens zal ik ijveren voor de realisatie van het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij de organisatie van de volgende deelstaatverkiezingen.

In samenwerking met het Vlaams-parlement, bekijken we hoe we de (stilzwijgende) ratificatie van internationale verdragen door het Vlaams Parlement kunnen versnellen.